Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

DARBININKAS

LIV NO. 59 | SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. | PENKTADIENIS - FRIDAY, RUGSĖJIS - SEPT. 19, 1969 | 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 | 10 CENTŲ

Amerikos technika laimėjo laivybai Arktikos Okeaną?

Bandymus skatina Aliaskoj rasti dideli naftos telkiniai

Ir vėl Amerikos technika laimėjo didelį šuolį, bet šį kartą nebe erdvėse, bet ikšiol laivybai neprieinamame Arktikos vandenyne.

Viskas prasidėjo nuo to, kai viena Amerikos naftos bendrovė atrado Aliaskoje dideles naftos atsargas. Pirmieji naftą parodę gręžimai buvo padaryti prie pat Arktikos vandenyno Prudhoe įlankos, vadinamoje šiaurės atkalnėje (tarp Arktikos vandenyno ir Brooks kalnų virtinės). Šiandien ten gręžimus vykdo kelios bendrovės, gręžiama po kelis šulinius iš karto.

Prieš kelias dienas Aliaskos valstija toje šiaurės atkalnėje pardavė iš varžytinių teisę ieškoti naftos 179 sklypuose ir įpylė į Aliaskos valstijos iždą netoli vieno bilijono dolerių.

Nafta rasta ir gręžimai jau pradėti, pumpavimas irgi didelių techniškų sunkumų nesudaro, bet didžiausia problema vis dar laukia išrišimo — kaip išgabenti į rinkas naftą taip, kad tos operacijos komerciškai apsimokėtų ir duotų reikalingą procentą pelno.

Padaryti žemės kelią per Aliaską iki gero uosto pietuose — atrodo neįvykdoma svajonė. Jeigu ir pasisektų žemės kelią padaryti, tai jį visus metus išlaikyti naudojamam stovy ir pervežinėti naftą būtų labai brangu. Pigesnis transportas būtų lėktuvais, bet jų talpa maža, todėl ir vėl išlaidų klausimas.

Taip ir nukrypo akys į vandens kelią per Arktikos vandenyną — irgi 500 metų senumo svajonė. Bet šiandien toji svajonė jau visai arti realybės. Humble naftos bendrovė ir kitos bendrovės sudėjo pinigus ir parengė tai kelionei įvykdyti tanklaivį, pakrikštijo Manhattano vardu, surinko specialistų įgulą ir iš Philadelphijos išplaukė šią vasarą vadinamojo šiaurės vakarų praplaukimo tyrinėti. Tai buvo bandomoji ir tyrinėjimo kelionė. Reikėjo ištirti, ar praplaukimas iš viso galimas ir kokio stiprumo bei pajėgumo laivai galėtų ten praplaukti normalesniu greičiu.

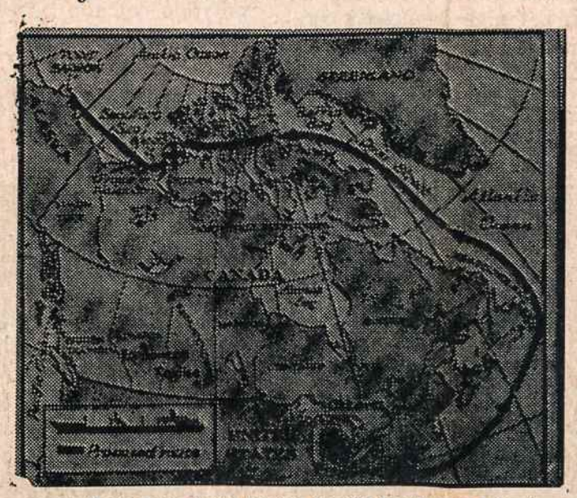

Juoda linija rodo kelią, kuriuo plaukė tanklaivis, ieškojęs pravažiavimo per Arktikos vandenyną, kad būtų galima išvežti Aliaskos naftą.

Laivas kelionėje buvo beviltiškai įstrigęs ledų kalnuose, kai bandyta praplaukti pro Banks salos šiaurinį galą. Tada apsispręsta neberizikuoti laužtis, atsistumta atgal Kanados ledlaužiui padarius kelią ir išplaukta į Beaufort jūrą pro pietinį salos galą. Dabar tanklaivis labai lengvai plaukia į Point Barrow Aliaskoje, kur numatyta statyti naftos pakrovimo uostą.

Iš jau atliktos kelionės patyrimo padarytos dvi išvados: plaukioti tuo keliu bus galima, bet laivai-tanklaiviai turi būti stipresnėmis sienom, naujai pertvarkytu priekiu ir daug stipresniais motorais. Sakoma, kad komerciškai tai yra didelis laimėjimas. Nafta galės būti pigiai aprūpinamas Amerikos rytinis pakraštys. Kelionėje surinkta medžiaga ir patirtis bus panaudota naujiems tanklaiviams projektuoti.

— **Amerikos erdvių programa** bus tęsiama toliau, bet mažesne sparta kaip ikšiol. Sekantis taikinys bus Marsas, bet nebus skubama ten žmogų nukelti. Manoma, kad žmogus atsidurs ant Marso dar šio šimtmečio gale. Galvojama ir apie stotį-laboratoriją pakabinti kur nors erdvėse. Buvo siūlymas programą visai panaikinti, kitas norėjo programą išplėsti ir strimgalviais lėkti pirmyn, bet prez. Nixonas parinko vidurio kelią.

— **Vakar buvo spėliota,** kad rusai paleido į erdves satelitą-bombą. Tas įtaisas skraido erdvėj kaip paprastas satelitas, bet nuo žemės gali būti nukreiptas į taikinį, kurį norima sunaikinti.

— **Gerbė astronautus kongresas,** susirinkęs pereitą pirmadienį į bendrą posėdį. Trys Apollo 11 astronautai, iš kurių du buvo nusileidę ant mėnulio, pasakė susirinkusiems trumpas kalbas. Susirinkimas truko tik pusvalandį.

— **Nevados dykumoj po žeme** buvo susprogdintas atominis užtaisas, skirtas Amerikos raketų smaigaliams antiraketinei apsaugai stiprinti.

Pragarą įkūręs ne Stalinas, bet Leninas

Bet duktė laiko tėvą žiauriu žmogum

Prieš metus Amerikoje atsiradusi Stalino duktė Aliliujeva (tai jos motinos pavardė) parašė kitą knygą, kuri šio mėnesio gale išeina iš spaudos. Ta proga ji vėl susitiko su spauda ir, kaip visada, pabėrė įdomių žinių.

Knygoje ji vėl kalba apie tėvą, kai paliečia su jo valdymo metu įvykdytais masiniais valymais-žudymais. Čia ji teigia, kad tada jos tėvas tikrai nebuvęs pakvaišęs ligonis, kaip kartais sakoma, bet tik labai žiaurus žmogus. "Jis žinojo, kad partijoj yra daug jo priešų, kad vėliau ar anksčiau jie išeis prieš jį. Todėl jis ir iššudė opoziciją su aukščiausio laipsnio žiaurumu. Jis gerai žinojo, ką jis darė", — teigia ji.

Kitaip galėję būti su valymais po karo. Ji mano, kad tada Stalinas jau buvo ligonis. Bet ar beprotis, ji negali pasakyti. Ji nežino, kur baigiasi įtarinėjimų ir visokių baimių kompleksai ir prasideda paranoikas. Bet ji žino, kad mažiausiam įtarimui atsiradus tada Stalinas eidavo iš galvos. "Taip nebuvo pirmųjų valymų laikais. Tada Stalinas buvo sveikas fiziniai ir protiniai. Jis buvo labai geras politikas-strategas. Jis žinojo, kad jo priešai prieš jį sąmokslininkauja ar dar sąmokslininkaus, todėl jis iš anksto juos pašalino".

Leninas ar Stalinas?

Ji stebisi, kad žmonės mano, jog Rusijoj pragarą užkūrė Stalinas. Ne jis pradėjo, bet viską paveldėjo iš Lenino: sistemą, diktatūrą, žvalgybą, policiją, šnipinėjimą. "Viskas prasidėjo su Leninu, kai jis užsimanė, jog viskas turi būti vienos kompartijos rankose. Iš to viskas išriedėjo. Jeigu monopolį turi viena partija, tai nebegali būti skirtingų nuomonių— tada reikia kitas nuomones slopinti, jų autorius naikinti. Opozicijos panaikinimas atnešė diktatūrą su visomis jos nedorybėmis. Ir taip 40 metų tie žmonės rijo vienas kitą. Kaip Dostojevskio apsėstieji. Kaip niekur pasaulyje".

Nuomonė apie vadus

Anot jos, dabartinis sovietinis režimas esąs bukaprotiškas, despotiškas, biurokratiškas, inercijos ir nemokšiškumo stumiamas atgal prie represinių praktikų, baigiąs visai sunaikinti su Chruščevu atsiradusį mažą atoslūgį.

Ji mano, kad pagrindinė figūra Sovietijoj dabar yra Suslovas, partijos ideologas ir politbiuro narys. Jis neturi jokios valdiškos vietos, bet esąs labai stiprus už kulisų. Ji laiko Suslovą "labai blogu žmogum". Intrigantas (jis Chruščevą išstūmęs), gabus partijos aparato manipuliatorius, jos nuomone, gudresnis už visus kitus partijos centro komiteto narius.

Kosyginą vadina nelaiminga figūra, kuriam niekas negali pasisekti (patarė įsižiūrėti į fotografiją laikraščiuose, kai jam buvo įsakyta aną dieną vykti į Pekiną).

Chruščevas jai geras žmogus, bet esąs naivus, kurį galėjo visi manipuliuoti, ir jis nieko nesuprato. Ką jis kalbėjo ir darė, buvę kitų jam pakišta.

Brežnevas — grubus partijos biurokratas. Didelis niekas. Tik bukas aparatčikas.

Mikojanas — gabiausias iš visų politbiuro narių. Pataikavo, bendradarbiavo, dėjo ranką visur, neišskyrus blogų darbų, todėl ilgai išsilaikė.

Molotovas dabar geriau mano apie Stalino laikus negu po jo atėjusius, nežiūrint kad Stalinas jo žmoną buvo į konclagerį įkišęs. Ji grįžo tik Stalinui mirus. Jai toks reiškinys keistas, bet teigia, kad taip tikrai yra.

Malenkovas, palyginus su visais kitais, laikytinas liberalu. Jis buvęs išsilavinęs, kaip ir visa jo šeima. Kai buvo pašalintas iš premjero vietos, pasigailėjimo nemaldavo. Po jo atėjo Chruščevas, kuris buvo nemokytas, bet suktas mužikas.

Ji labai dabar patenkinta, kad gyvena Amerikoj, bet ilgisi tos Rusijos, ypač to laikotarpio, kuris buvo beprasidedąs prieš revoliuciją.

Didis nežinomasis: pirma pokarinė karta

Vokiečiai rinks šeštą savo parlamentą

V. Vokietijos parlamento rinkimai: vienas iš judviejų yra būsimasis kancleris. Dabartinis kancleris Kurt George Kiesinger, krikšč. dem. atstovas (kairėje) ir dabartinis užsienio reikalų ministeris Willy Brandt (dešinėje), socialdemokratas.

Bonna. — V. Vokietijos federalinė respublika buvo įkurta 1949. Šiemet rugsėjo 28 bus renkamas šeštas jos parlamentas. Rinkimai išryškins, kas kitus ketverius metus bus vyriausybės galva ir kokia vyriausybės sudėtis.

Ikšiol didžiausią balsų skaičių vis surinkdavo krikščionių demokratų dvynukai — Krikščionių demokratų unija (veikia visam krašte) ir krikščionių socialinė unija (veikia tik Bavarijoj). Visi ikšioliniai kancleriai priklausė krikščionims demokratams. Kartais jie valdė vieni patys, ilgiausiai su Laisvųjų demokratų partija, nuo 1966 buvo sudaryta didžiąja vadinama krikščionių demokratų ir socialdemokratų koalicija.

Šiais metais už kanclerio vietą varžosi dabartinis kancleris Kurt Kiesinger (krikd.) ir vicekancleris Willy Brandt (socd.).

Tos trys partijos greičiausiai ir šiemet pasidalins parlamente poziciją ir opoziciją. Dar kelios mažos grupelės bando ieškoti balsų, bet nėra joms galimybės į parlamentą patekti, nes nė viena negali surinkti 5 proc. balsų, kad galėtų gauti nors vieną atstovą. Bet šį kartą jau yra į ketvirtą vietą pretenduojanti partija — tai naujoji Tautinė demokratų partija, kuriai prikišamos nacizmo tendencijos. Nėra abejonės, kad ji yra stipriai nacionalistinė. Valstijų parlamentuose ji turi atstovų. Dabar pirmą kartą bando patekti į federacinį parlamentą. Ir jai galioja tas pats nuostatas, kad reikia surinkti bent 5 procentus balsų, kad galėtų pravesti atstovų.

Šių metų rinkimams charakteringi keli bruožai, kurių nebuvo praeity.

Pirma, šiemet didesnis procentas balsuotojų neskuba apsispręsti už ką balsuoti. Tai vadinamųjų nepriklausomųjų grupė, kuri gali nulemti vienos ar kitos partijos laimėjimą.

Antra, iš 39 milijonų turinčių teisę balsuoti apie du milijonai balsuos pirmą kartą. Balsuoti galima sulaukus 21 metų amžiaus. Tai yra pirmoji po karo balsavimo teisės amžiaus sulaukusi banga. Ji jau kitokių nuotaikų kaip senoji Vokietija, bet ir ji nėra vienoda, nes toji naujoji nacionalistinė partija, kuri primena senąsias tradicijas, toje grupėje turi irgi pritarėjų.

Federaciniame parlamente Bonnoje turi atstovų ir V. Berlynas, bet jie nerenkami —juos iš savo tarpo parinkęs deleguoja V. Berlyno seimelis.

Šiemet Vokietijos rinkiminėje kampanijoje yra ir naujenybių, tik gaila, kad beveik visos pasiskolintos iš Amerikos, ir tai pačios neskoningiausios. Viena gera ir patobulinta — kandidatų ar jų atstovų pasikalbėjimai su piliečių grupėmis klausimų-atsakymų forma. Bet vyksta ir didieji mitingai, kur kalba svarbesnieji vadai.

— **Prez. Nixonas pranešė, kad iš Vietnamo iki šių metų gruodžio 15 bus ištraukta dar 35,000 Amerikos karių. P. Vietnamo prez. Thieu buvo suminėjęs 40,000, bet tai buvo klaida. Ta proga prezidentas pakartojo ir Amerikos taikos pasiūlymus, ragino Hanojų pradėti taikos derybas ir baigti karą.**

— **Studentų komitetas organizuoja dideles demonstracijas** visame krašte prieš Vietnamo karą — norima, kad iš Vietnamo būtų tuojau pasitraukta. Demonstracijos bus papildytos visokia literatūra, plakatais ir diskusijomis, kad kuo didžiausias skaičius gyventojų būtų sutelktas spausti prez. Nixoną pasitraukt iiš Vietnamo.

— **San Marino yra seniausia** ir mažiausia Europos respublika, įsisprausdusi Apeninų kalnuose Italijoj. Dviejų rūmų parlamentas susideda iš 60 narių. Yra keturios partijos. Dabar buvo rinkimai, vėl laimėjo krikšč. demokratai ir socialdemokratai. Dvi kairiosios ir šiemet nelaimėjo. Respubliką tvarko du regentai, kuriuos rinktoji taryba paskiria kas šeši mėnesiai.

— **Blue Cross mokesčius** New Yorke antrą kartą leista laikinai pakelti 33 proc. Teismas panaikino pirmąjį pakėlimą, kuris siekė 43.3 proc. Pirmasis teismo sprendimas bus skundžiamas, todėl šitas mokestis dar nėra galutinis.

Dėl Gromyko nuolaidos jugoslavai santūrūs

Belgradas. — Sovietų Gromykos vizitas Jugoslavijoje vertinamas labai santūriai, bet jugoslavai mano, kad jie ta proga išsiderėjo, jog Belgrado ir Maskvos deklaracijos (1955 ir 1956) būtų jų santykiavimo pagrindas. Gi tai yra lygu sakyti, jog Maskva sutiko pripažinti Jugoslavijai pilną nepriklausomybę, tai yra jai nebus taikoma Brežnevo "doktrina". Gromyko kelis kartus bandęs įdėti į komunikatą ir "socialistinį internacionalizmą", kas pagal dabartinį protokolą reiškia Brežnevo "doktriną", bet pasirašęs komunikatą ir be tų dviejų žodžių. Išeitų, kad Jugoslavijai suteiktas specialus statusas socialistų bendruomenėj, nors formaliai ji tai bendruomenei jau nebepriklauso.

Minėtos deklaracijos buvo suredaguotos tada, kada Chruščiovas bandė susigrąžinti Jugoslaviją į savo avidę, iš kurios Stalinas ją buvo išmetęs. Ten yra surašyta viskas, ką reikia daryti nepažeidžiant kitos valstybės suverenumo, suprasto klasiškąja tos teisinės sąvokos prasme.

Jugoslavai dėl savo to laimėjimo labai nedžiūgauja, nes rusais jau jie nebepasitiki — raštas vienas dalykas, o praktikoj gali priešingai atsitikti. Bet bandyti kalbėtis ir ką nors išderėti verta. Daugiau jie nieko nesitikėjo, nes Maskvos satelitų orbiton jie daugiau nebenori patekti.

Domino teorija arabų kraštų politikoj

Jeigu teisinga — dar du sukilimai

Tripolis. — Muzulmonų pasauly aplink Vidužemio jūrą pradeda veikti domino teorija — vėl išvesti iš rikiuotės du konservatyvūs ir Vakarams artimi režimai Sudane ir Libijoje. Tas pats gresia ir Libanui, kurio vyriausybė jau kelintas mėnuo yra suparaližuota ginčais, tiesioginiai besirišančiais su arabų pralaimėjimais 1967 kare su Izraeliu.

Libanas nenori leisti arabų teroristinėms organizacijoms užpuldinėti Izraelį iš Libano teritorijos, todėl lauktina bandymų dabartinę Libano vyriausybę pakeisti kraštutiniais nacionalistais, kryžiaus karo prieš Izraelį šalininkais.

Sudanas su Libija buvo tie muzulmoniški kraštai, kurie vengė giliau bristi į arabų-žydų ginčus. Abiejų kraštų vyriausybės šelpė 1967 karą pralaimėjusius Egiptą ir Jordaną pinigais, bet į diplomatinę ir karinę veiklą nebuvo įsikišusios. Tas pats buvo ir su Libanu.

Sudane ir Libijoj dabar vyriausybės yra karštųjų arabų nacionalistų rankose. Visi ministeriai Libijoje nauji, niekad nuverstojo režimo vyriausybėj nebuvę. Dalis gyveno Egipte, kur buvo pabėgę po 1967 karo, nes kritikavo vyriausybę už neutralią laikyseną. Pabėgėliai ir buvo sukilimo organizatoriai. Vienas dabar yra vyriausybės galva, kitas — užsienio reikalų ministeris. Pirmasis jų oficialus pareiškimas buvo, kad rems prieš Izraelį kovojančias arabų teroristines organizacijas.

Jeigu domino teorija teisinga ir politikoj (vieni ją gina, kiti smerkia), tai eilė keist vyriausybės muzulmonų kraštuose būtų Saudi Arabijai ir Marokui. Žydų-arabų ginčuose dėl Palestinos abidvi laikosi nuošaliai (atsiperka pinigais). Saudi Arabijoj kraštutiniai panarabistai jau buvo susibaudę pakeisti režimą (jau ne pirmą kartą), bet ir vėl nepavyko. Mat, karalius ten turi labai gerą žvalgybą, kuriai ikšiol pavyko visus sukilimų rengėjus sukišti į giliai dykumoje esančius saugius kalėjimus.

Po paskutinio didžiojo Izraelio puolimo Egipto įsitvirtinimų kitoj pusėj Suezo įlankos vėl pradėjo plisti gandai, kad Nasseris prarado daug simpatijų jaunųjų karininkų tarpe. Tuo norėta pasakyti, kad Nasseris gali būti pašalintas, bet kiti šaltiniai tvirtina, kad ir jis turi gerą žvalgybą, todėl ten sukilimo nelauktina.

— **1946 metais Ho Chi Minh** buvęs žydų sionistų draugas: pasiūlęs naudotis Vietnamo uostais nelegaliai į Palestiną vežamiems emigrantams telkti ir kurdinti Vietname egzilinę žydų vyriausybę, jei greit negalėtų Izraelio valstybės ten įkurti. Žinią dabar skelbia Izraelio kompartijos vadovybė, kai jau Ho Chi Minh nebėra gyvųjų tarpe.

— **Norvegijos parlamento rinkimuose** pralaimėjo kraštutinė kairė. Atrodo, kad senoji koalicija vėl bus laimėjusi. Degančių problemų krašte nėra, todėl ir rinkiminė kampanija buvo labai rami.

Moterų diena J. Tautų sesiją atidarant

J. Tautos. — Jungt. Tautų gen. asamblėjos 24-sios sesijos pirmininku išrinkta Liberijos atstovė Angie Brooks, advokatė, diplomatė, sena pažįstama Jungt. Tautose. Ji čia mėgiama, nes moka logiškai kalbėti ir gerai posėdžius vesti, kuo čia nepasižymi daugybė komisijoms pirmininkaujančių vyrų.

Kita graži moteris atidarymo dieną irgi buvo dėmesio centre. Tai Amerikos delegacijos narė Shirley Temple Black, kuri, kaip atrodo iš kitų šaltinių, pradeda veržtis prie visuomeninių pareigų. Ji dirbs trečiajame sesijos komitete, kuriame dažnai sukinėjasi žmogaus teisių ir daugybė kitų socialinių klausimų. JAV delegacijoj visada yra viena moteris, bet dar niekad nebuvo buvusios artistės. Pirmoji, ir pati garsiausia, buvo Eleonora Roosevelt.

Šeštadienį vieningai dalyvaujame demonstracijoje prie Jungtinių Tautų!

Mūsų politiką sabotavo propaganda iš kairės

Lyons, S.J., imasi demaskuoti to sabotavimo priemones spaudoje, televizijoje

Liberalai, konservatoriai ir "kairė nuo liberalų":

Amerikiečių spaudoje veikėjai ir mintytojai mažiau rūšiuojami partiniais vardais —demokratais ir respublikonais. Dažniau mėgstama juos apibūdinti liberalais ir konservatoriais. Tais vardais apibūdinami ir patys partijų veikėjai, sakant — demokratai liberalai, demokratai konservatoriai, respublikonai liberalai, respublikonai konservatoriai. Tai lyg du sparnai toje pačioje partijoje. Liberalų bei konservatorių vardai perkelti ir į bažnytinį gyvenimą; vieni hierarchai vadinami liberalais, kiti konservatoriais.

Liberalai (kurie iš esmės reiškia laisvę asmeniui bei jo veiklai, o taip pat palinkimą ieškoti naujų gyvenimo formų, iš kitos pusės konservatoriai (kurie reiškia palinkimą išsaugoti esamas gyvenimo tradicijas) vieni kitus galėtų papildyti. Taip atrodo, galvojant atitrauktai nuo tikrovės. Tačiau gyvenime vieni prieš kitus kovoja.

Agresyvesni pasirodė liberalai. Jų įtaka persveria dabartinių intelektualų tarpe. Kai kurie tiek agresyvūs, kad žinomasis jėzuitas Lyons juos vadina ultraliberalais, arba veikėjais "kairėje nuo liberalų". Apie šią "kairę nuo liberalų" jis prašneko savo ir savo bendradarbio knygoje "Kairė nuo liberalų". Apie knygą informuodamas laikrašty "Twin Circle" rugsėjo 7 (kuris mus pasiekė dr. T. Ž. dėka), Lyons apibūdina jos rolę Amerikos gyvenime ir jos propagandinės taktikos priemones opinijai laimėti.

"Kairės nuo liberalų" ir marksizmo idėjinė giminystė:

"Mūsų užsienio politiką —rašo Lyons — diplomatinę ir karinę, nuo antrojo pasaulinio karo veiksmingai sabotavo propaganda iš kairės . . . Ne visas sabotažas buvo sąmoningas. Daug kur jį nulėmė keistas kairės ir doktrinierių liberalų galvojimas." Būtent: jie laikėsi "teorijos, kad žmonijos visų negerovių šaknys yra ekonominės, nors tokios teorijos laikydamiesi, jie neprisipažino esą marksistai. Gal būt (dėl tokio galvojimo), tuo galima paaiškinti, kodėl jie galvoja, jog skirtumai tarp laisvojo pasaulio ir komunistinio priskirtini tik nesusipratimam. Ultraliberalai visada gina boikotus, nukreiptus prieš nekomunistinius kraštus, kuriuos jie vadina totalistiniais, pvz. Ispaniją ar Rodeziją. Bet su komunistiniu totalizmu jie skatina daugiau prekiauti, daugiau jam paramos duoti ir kultūrinius ryšius (megzti)"

Kaip šią politiką vadinamoji "kairė nuo liberalų" įtaigoja spaudoje, televizijoje, radijuje, kine, Lyons nagrinėja jų vartojamus išsireiškimus, informacijos išpūtimą ar nutylėjimą, arba, kaip Lyons vadina, propagandos techniką.

"Kairės nuo liberalų" technika:

"Kairės nuo liberalų" propagandinės kalbos techniką Lyons iliustruoja tokiais pavyzdžiais, tarsi direktyvom:

"Niekada asmens (nepatinkamo) nevadink konservatyviu ar antikomunistu. Vadink jį užkietėjusiu konservatorium, ar 'ultra dešiniojo sparno' žmogum, ar 'dešiniojo sparno ekstremistu'. Iš kitos pusės kalbėk apie komunistus ar jų sekėjus kaip apie 'socialinius veikėjus', 'progresyvius', 'liberalus' ar 'pilietinių teisių darbuotojus'.

"Kairiuosius turtuolius kaip Corlis Lamont, kuris eilę metų rašė komunistų leidiniam, vadink "filantropais" ar 'socialiniais reformuotojais'. Bet turtuolius antikomunistus susiek su John Birch Society".

"Kalbėk apie Franco kaip diktatorių. Niekad nevadink diktatorium Kosygino ar Ho Chi Minho."

"Būk apdairus, atrinkdamas žinias visuomenei informuoti. Jei kas Ameriką kritikuoja dėl jos pasipriešinimo agresijai, kritiką skelbk pirmame puslapy. Jei kas Ameriką giria, pirmame puslapy dėk kitokią istoriją. Rašyk apie napalmo vartojimą prieš Vietkongą. Vaizduok Vietkongą kaip vietinius žemės reformos šalininkus. Nuolat ir nuolat kalbėk, kad Saigono vyriausybė neatstovauja tautai. Bet niekad neužsimink apie rinkimus šiaurės Vietname".

"Pasisakyk prieš ryšius su nedemokratiniais kraštais iš dešinės. Pasisakyk už tiltų statybą su nedemokratiniais režimais anapus geležinės uždangos".

"Smerk Ameriką dėl komunistų įvestos priespaudos, sakydamas, kad mes izoliavome nuo savęs tokius kraštus kaip raudonoji Kinija".

"Jei Thieu (Pietų Vietnamo prezidentui) nepasisekė, žinią pūski. Jei Ho nepasiseka, rašyk apie jo taikingą koegzistenciją. Saigono režimą vadink JV iškamšom. Hanoi vadą vadink "Dėdė Ho".

"Vakarų Vokietijos politikus vadink 'buvusiais naciais'. Rytų Vokietijos vadus vadink 'buvusiais socialdemokratais' ar 'buvusiais unijų vadais'.

"Girk tuos, kurie siekia ryšių su Pekingu, sakydamas, kad tai 'atleis įtampą'. Smerk ir vadink 'rasistais' tuos, kurie norėtų panaikinti draudimą prekiauti su Pietų Afrika ar Rodezija".

"Kameros objektyvą nukreipk į šeimą kovotojo, kuris buvo nušautas Harleme, bet nekreipk į liūdinčią šeimą policininko, kuris buvo nužudytas, gindamas įstatymą, tvarką ir nekaltąjį".

"Jei kas puola gubernatorių Reaganą kaip reakcionierių — aiškiai tam pritark. Jei kas kritikuoja senatorių Fulbrightą, vadink tai smerktinu dalyku."

"Pabrėžk, kad visi liberalai turi širdį — netaip kaip visi konservatoriai. Girk nusiginklavimo skatintojus kaip taikos apaštalus. Smerk biznierius ir karius kaip karo kurstytojus. Girk juoduosius vadus, nors jie ir rasistai būtų. Pasmerk bet kuriuos baltuosius, sakydamas, kad jie 'rasistai'.

"Reikalauk, kad komunistam būtų leista kalbėti JV studentų gyvenvietėse. Vadink tai dialogu, bet niekada neleisk antikomunistui atsakyti. Niekad nepakišk minties, kad mūsų kalbėtojam būtų leista kalbėti anapus uždangos".

"Jei kada abejoji, pasek išskirtinius kairiųjų editorialus New York Times".

•

Šios Lyons pastabos atkreipia eilinio skaitytojo dėmesį į amerikiečių vadinamos didžiosios spaudos toną. Paprastai ši spauda vadinama "objektyvi", bet Lyons nurodyta žodžių ir informacijos atrinkimo technika parodo, kaip tos spaudos informacija nepastebimai daros subjektyvi, nušviečianti gyvenimo eigą vienapusiškai, žadinanti skaitytojo opiniją, kokios ta spauda nori.

Antra vertus, toki balsai kaip Lyons reiškia augančias pastangas šališką informaciją demaskuoti.

JAV transporto pasekretorius Mr. Walter L. Mazan pasakys kalbą protesto demonstracijoje prie Jungtinių Tautų šį šeštadienį, rugsėjo 20 d.

KAIP AUGA MARIJAMPOLĖ

Marijampolėj, dabar vadinamoj Kapsuku, šiuo metu esą maždaug 29 tūkstančiai gyventojų. Tai yra, oficialiai (**Tiesoj**, rugp. 15) skelbiama, kad 1963 buvo 23 tūkstančiai, o 1968 — 28,200, atseit, vidutiniškai apie tūkstantis prieauglio kasmet. Skaitant nuo 1940 metų, vidutinis šio miesto gyventojų prieauglis dar mažesnis, būtent, nesiekia nė 500 per metus. 1940 Marijampolėj buvo 16 tūkstančių gyventojų. Tad per 29 metus prisidėjo tik 13 tūkstančių. Žinoma, reikia turėt galvoj, kad 1941-45 metais dveji okupantai didžiumą buvusių Marijampolės gyventojų išvežė, išžudė ir išvaikė. 1944 daug kas mieste buvo ir sugriauta.

Apie dabartinę statybą šiame mieste rašo:

"Statome daug, miestas auga, bet vis pasigendame gražaus vaizdo. Pilką palikimą gavom iš praeities. O ir dabar ne visada pasirūpinam, kad namai būtų gražiai suprojektuoti ir pastatyti (kad tik greičiau ir daugiau). Energingiau miestui tvarkytis ir puoštis trukdo įvairūs požeminiai darbai, be kurių nebūtų įmanoma Kapsuką paversti rajoninių centru su 50-60 tūkstančių gyventojų. Tik prieš kelerius metus įrengta centralizuota vandentiekio ir kanalizacijos sistema".

Tos sistemos kasmet ilgėjančios po 2-3 kilometrus. Dabartiniu augimo tempu numatytą 60 tūkstančių gyventojų skaičių miestas gali pasiekti tik po gero puskapio metų. Tam reikia suspėti kasmet pastatyti po apie trejetą šimtų butų.

Ir prie dabartinio gyventojų skaičiaus didėjimo dar nespėjama prisitaikinti. Tą liudija buvusi Rygiškių Jono (dabar vadinama tikrąja Jono Jablonskio pavarde) mokykla-gimnazija: mokymas joje vyksta trim pamainom . . . (Elta)

PAREMKIME NAUDINGĄ ŽYGĮ

Prieš 30 metų pasirašytas Molotovo — Ribbentropo paktas buvo mirties sprendimas Lietuvos nepriklausomybei. Tą susitarimą vykdant, Lietuva buvo komunistinės Rusijos okupuota. Okupacija tebesitęsia iki šios dienos.

Lietuvių tauta nesutiko ir niekada nesutiks su jai svetimos valstybės jėga primestu režimu. Visomis galimomis priemonėmis ji nuolat kovoja už nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimą ir tautai laisvės atgavimą. Ji išnaudoja kiekvieną progą pareikšti pasauliui apie Lietuvai padarytą neteisybę ir prašo jį talkos skriaudai atitaisyti.

Molotovo-Ribbentropo pakto 30 metų sukaktis vėl yra gera proga priminti pasauliui mūsų tautos tragediją. Ta proga rugsėjo 20 prie Jungtinių Tautų būstinės New Yorke, Batunas ruošia pabaltiečių manifestaciją ir protesto demonstraciją. Šia demonstracija dar kartą norima atkreipti JT dėmesį į šį, lietuviam nelaimę atnešusį, dokumentą ir prašyti, kad Jungtinės Tautos Molotovo-Ribbentropo paktą pasmerktų.

JAV Lietuvių Bendruomenė pritaria šiam BATUNo ruošiamam žygiui ir prašo lietuvių visuomenę jį remti. Visas LB apylinkes prašome prie šio žygio prisidėti nors kuklia auka, o New Yorkui artimesnes LB apylinkes prašome gausiai dalyvauti demonstracijoje.

Batuno adresas: 2789 Scurr Ave., Bronx, N. Y. 10465.

Bronius Nainys,
JAV LB Centro valdybos pirmininkas

Mandatų komisija Lietuvos vyčių seime rugpiūčio 22-24 Newarke. Pasirašo Anna Mae Uznis iš Detroito, sėdi iš k. į d. Miss Helen Zimmer iš Chicagos, Miss Stella Sankal iš Clevelando, Mrs. Ada Sinkewitz. Nuotr. V. Maželio

J. B. SHALINS-ŠALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. VIrginia 7-4499.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni koplyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New Yorke, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y. 11418; tel. VIrginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, statybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna. • Trečia nauja, moderniška krautuvė atidaryta 84-04 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. — VI 9-5077.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

C. A. VOKET — LIETUVIS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. NE 9-6620.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 80-30½ Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 849-1060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

VYTAUTAS MAŽELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — **Lietuvos atsiminimų radio valanda** šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. 97.9 mg. FM. Direktorius dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201 - 289-6878.

NEW YORK — **Laisvės žiburys,** lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105,9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

LOS ANGELES, CALIF. — **L. Bendruomenės radijo valandėlė** — KTYM banga 1460 sekmadieniais 5-5:30 v. p.p.

PHILADELPHIA, PA. — **Bendruomenės Balsas,** WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas **V. A. Yucius,** 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. **Alg. Dragūnavičius,** WBMI - FM 95.7 sekmadienį nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — **Lietuviškų melodijų radio valanda** iš WMZK-FM stoties, banga 98 mc. antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas **P. Viščinis,** 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — **Kultūrinė lietuviška valandėlė** sekmadieniais 9-9:30 val ryto per WCMF-FM, 96,5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas **Step. Minkus,** WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p.

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos — asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Smulkesnei informacijai gauti skambinkite, rašykite ar užeikite:

LITAS
SERVICE CORPORATION

94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421
Tel. 212 - 847-5522
arba
86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — Tel. 212 - 441-6799

LITAS SERVICE CORPORATION
patarnauja nekiln. turto pirkimo - pardavimo reikaluose.

DARBININKAS 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221
Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Amerikos Lietuvių Kongreso rezoliucijos

Žodis Amerikos lietuviam

Amerikos lietuvių septintasis kongresas, įvykęs Detroite, rugpiūčio 30 ir 31, konstatavęs,

KAD jau 29 metai, kai Sovietų Sąjunga, su.laužiusi savo su Lietuva pasirašytą taikos sutartį, nepuolimo sutartį ir kitus tarptautinius įsipareigojimus, užpuolė ir okupavo Lietuvą;

KAD, brutaliai inscenizavusi vadinamą "liaudies seimą", prieš lietuvių tautos valią Lietuvą neteisėtai bando laikyti Sovietų Sąjungos dalimi;

KAD jau 30 metų, kai ta pati Sovietų Sąjunga, sudariusi slaptus sandėrius su Hitleriu, atvėrė duris II-jam pasauliniam karui, pareikalavusiam dešimčių milijonų aukų, atnešusi genocidą ištisom tautom ir sovietinę vergiją šimtam milijonų Europos ir Azijos žmonių, tarp jų ir mūsų broliam ir sesėm Lietuvoje;

KAD jau 24 metai, kai karo veiksmai pasibaigė, tačiau karo padariniai tebeslegia žmoniją ir graso prasiveržti naujo pasaulinio kataklizmo gaisru;

REIKŠDAMAS Amerikos lietuvių ir pavergtos ir nutildytos savo tautos balsą,

SKELBIA, kad Lietuvos išvadavimas ir jos nepriklausomybės atstatymas buvo, yra ir bus pagrindinis Amerikos lietuvių uždavinys ir veiklos kelrodis;

REIŠKIA nuoširdžią padėką ir pagarbą visiem Lietuvos vadavimo veiksniam, visiem laisvės kovos darbininkam, talkininkam ir rėmėjam;

DŽIAUGIASI Amerikos lietuvių ligšioliniu uolumu ir dosnumu Lietuvos laisvės reikalam;

LAIKO šio meto svarbiausiu Amerikos lietuvių uždaviniu ir tautine pareiga atsispirti prieš tautinį vieningumą ardančias apraiškas;

KVIEČIA visas Amerikos lietuvių organizacijas derinti savo veiklą ir visada remti Lietuvos vadavimo žygius;

PRITARIA Amerikos Lietuvių Tarybos ligšiolinėm pastangom budėti Lietuvos laisvės bylos sargyboje ir skatina ALT vadovybę dar stipriau ryškinti Sovietų Sąjungos daromas mūsų tautai politines, kultūrines ir ūkines skriaudas bei tautinį genocidą, įtaigojant JAV vyriausybę kiekviena proga kelti viešojoj pasaulio opinijoj Lietuvoj Sovietų vykdomą kolonializmą,

ĮPAREIGOJA Amerikos lietuvius atsiriboti nuo bet kokio bendradarbiavimo su Lietuvos okupantu ir jo patikėtiniais, o o apsiriboti tik grynai privačiu bendravimu su pavergtais lietuviais;

KVIEČIA ypatingai lietuvių jaunimą dar labaiu sustiprinti lietuvių ryžtą, pastangas ir paramą Lietuvos vadavimo reikalam.

Vardan tos Lietuvos vienybė težydi!

Žodis į pavergtą tautą

Amerikos lietuviai visais laikais Lietuvą mylėjo ir myli. Drauge su visa lietuvių tauta ji pergyvena jos laisvės laimėjimų džiaugsmą ir jos pavergimo kančias bei rūpesčius.

Amerikos lietuviai talkino savo tautos veikėjam, dar carų laikais kovojusiem dėl spaudos laisvės ir tautinio apsisprendimo.

Amerikos lietuviai buvo veiklūs ir dosnūs savo tautos reikalam, kai I-jo pasaulinio karo metais Lietuva kovojo lemiamą savo laisvės ir nepriklausomybės kovą.

Kai 1940 metais Sovietų Sąjunga, sudariusi slaptą samokslą su Hitleriu, užpuolė ir okupavo Lietuvą, Amerikos lietuviai nedelsdami ėmėsi žygių savo tėvų krašto laisvei atkovoti ir tam tikslui sudarė bendrą, visų pasaulėžiūrų lietuvius apjungusią, Amerikos Lietuvių Tarybą.

Amerikos Lietuvių Tarybai ir jos darbų rėmėjam nestigo, nestinga ir nepristigs drąsos, ryžto ir ištvermės kovai dėl Lietuvos išvadavimo.

Mes tikime, kad ir jūsų, broliai ir sesės pavergtoje tėvynėje, nepalauš nei okupanto nežabota prievarta bei teroras, nei jo beatodairinės rusinimo pastangos, nei jo košmariška propaganda visomis modernios komunikacijos priemonėmis jus indoktrinuoti, kad Lietuvai tėra vienintelis likimas — būti Sovietų Sąjungos ūkiškai alinama kolonija, o savo tautinį savitumą suniveliuoti vadinamoje bendranacionalinėje rusiškoje kultūroje.

Mes giliai atjaučiame jūsų vargus, rūpesčius, baimes ir abejones. Pagarbiai lenkiame galvas prieš jūsų kančias, aukas ir pasišventimą. Tvirtai pasižadam savo darbu, mokslu bei ištekliais padėti savo tėvų žemėje atstatyti laisvo tautos apsisprendimo teises ir laisvą jų vykdymą.

Tegyvuoja nepriklausoma, demokratinė Lietuvos respublika! Tegyvuoja lietuvių tauta!

Kreipimasis į JAV prezidentą

Amerikos lietuvių kongresas prašo Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentą Richardą M. Nixoną pritarti Užsienio Paramos Įstatymo (Foreign Assistance Act) pakeitimui, kad būtų įsteigta atskira federalinė įstaiga Baltijos valstybių laisvės bylai propaguot, keliant tuose kraštuose Sovietų Sąjungos vykdomą kolonializmą ir genocidą, kaip atkirtį prieš jos nuolatinį melagingą Jungtinių Valstybių šmeižimą.

Lietuvių tremtinių ir kalinių reikalu

Kongresas yra giliausiai pasipiktinęs Rusijos, pasivadinusios Sovietų Sąjunga, Lietuvos gyventojų išvežimais į Rusiją bei kitus jos pagrobtus kraštus ir jų laikymą kalėjimuose bei ištrėmimuose.

ĮPAREIGOJA Amerikos Lietuvių Tarybą šį reikalą iš naujo kelt JV valdžios įstaigose, visuomeninių organizacijų vadovybėse ir šio krašto spaudoje, prašant gelbėti kenčiančius ir žudomus tautiečius.

Organizaciniais reikalais

Kongresas kreipia Amerikos Lietuvių Tarybos dėmesį į pribrendusį reikalą papildyti ALT statutą dėl Tarybos santykių su skyriais ir skatina jos valdybą plėsti savo skyrių tinklą.

Finansų reikalais

Kongresas su didžia padėka plačiajai patriotinei lietuvių visuomenei vertina gausias ligšiolines pinigines aukas ir kviečia, kaip iki šiol, kiekvienais metais Vasario 16 — Tautos Šventės — minėjimų progomis aukas rinkti išimtinai tik tautos laisvinimo reikalam ir, nežiūrint kieno iniciatyva šie minėjimai būtų rengiami, jas įnešti į Amerikos Lietuvių Tarybos iždą.

Sveikinimai

Kongresas paveda Amerikos Lietuvių Tarybos valdybai jo vardu pasveikinti Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentą, valstybės sekretorių ir padėkoti visiem jį sveikinusiem.

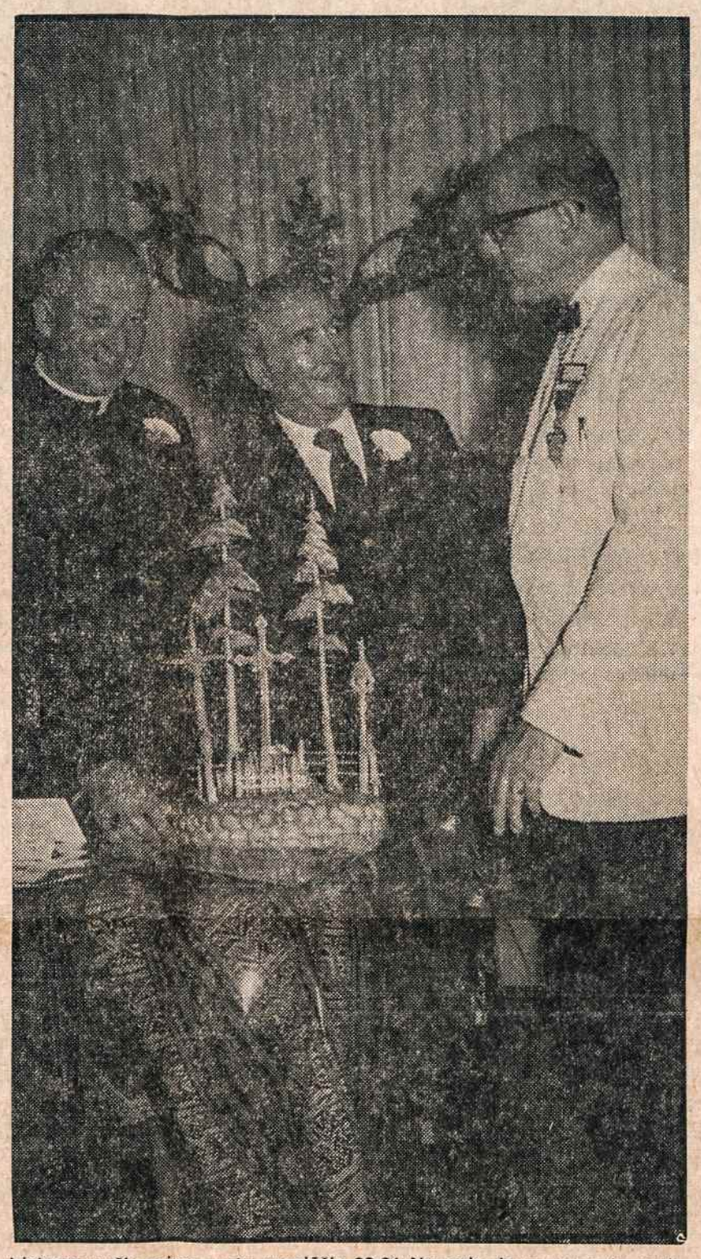

Lietuvos vyčių seimo metu rugpiūčio 22-24 Newarke buvo surengta rankdarbių paroda, kurioje matome vysk. V. Brizgį, kongresm. Peter Rodino, Lietuvos vyčių Centro valdybos pirm. dr. Jokūbą Stuką. Nuotr. V. Maželio

Pašto tarnyba ir kongresas

Per keturias dienas astronautai nuskrido į Mėnulį. O tai yra 240,000 mylių kelias. Mano laiškas iš New Yorko į Bostoną užtruko daugiau kaip keturias dienas. Gi nuotolis tik 229 mylios. Toje kelionėje laiškas gali būti neatpažįstamai suveltas, klaidinga kryptimi pasiųstas arba visai pražudytas.

Trejus metus iš eilės Kalėdų dovanų siuntimo karštligės metu mano laiškai su čekiais nepasiekė adresato. Ir išsiuntimo paštas negalėjo jų surasti, nors buvo registruoti, nė žmoniško paaiškinimo suteikti. O kaip su laikraščių-žurnalų tarnyba? Paštai apversti skundais, bet paštų valdovai nekreipia į tai dėmesio, nes jų asmeninė politika reikalauja, kad kuo mažiau tuo reikalu būtų kalbama.

Nuo ūkiškai išsivysčiusių kraštų paštų tarnybų amerikinė atsilikusi bent 30 metų — atsilikusi darbo proceso racionalumu ir modernizacija. Šiam pastarajam reikalui aptvarkyti reikia bent 5 bilijonų dol. Apie tai kalbama daug metų, bet kongresas neskiria pinigų, nes ten vis dar nepajėgiama suprasti, kodėl paštas jau seniai dirba su milijoniniais nuostoliais, o kitų kraštų paštai duoda iždui pelno.

Pašto tarnybą tvarko kongresas, o paštų viršininkus, didelius ir mažus, prezidento partijai (per kongreso narius) sudarius sąrašą, skiria prezidentas. Jų kvalifikacijomis niekas nesidomi. Paštas gi yra grynai technikinė-administracinė tarnyba, kuriai atlikti neužtenka būti partiniu politikierium, bet reikia nusimanyti apie darbą. Kuri partija laimi prezidento rinkimus, toji turi progos atsilyginti savo partijos darbininkams ar aukotojams miestų ir kaimų vietovių paštų viršininkų tarnybomis. Tokių vietų miestuose yra 33,000, kaimų vietovėse 34,000.

Pradėjęs prezidentauti, prez. Nixonas neilgtrukus pasiūntė kongresui paštų tarnybos reformos projektą su tokia pastaba: paštas negali būti tvarkomas nė respublikonų nė demokratų partijų būdu, bet tiktai taip, kaip reikalauja jo paskirtis. Kitaip sakant, kad jis gerai dirbtų ir savo išlaidas pats apsimokėtų.

Pagrindinis reformos bruožas — išėmimas pašto reikalų tvarkymo iš kongreso kontrolės. Naikinama Postmaster General vieta (jis dabar prezidento kabineto narys) ir pašto tarnybai tvarkyti steigiama nepriklausoma valstybinė agentūra, kurią valdo — tvarko 9 asmenų direktoratas, iš kurių 7 skiria prezidentas, tvirtina senatas. Pensijų atžvilgiu tarnautojai lieka, kaip ikšiol, Civil Service jurisdikcijoj, bet kituose reikaluose, neišskyrus nė atlyginimų, jie pavaldūs naujajai agentūrai. Ikšiol jiems atlyginimus nustatinėjo kongresas, po reformos dėl atlyginimų jie turės derėtis su agentūros vadovybe.

Pašto tarifų pakėlimą ar sumažinimą siūlys direktoratui patarinėjanti komisija, paskutinis žodis paliktas direktoratui ir kongresui.

Pati agentūra tvarko savo biudžetą be kongreso įsikišimo. Ir tai yra pats svarbiausias dalykas, nes atkrinta visas biurokratizmas, kuris žiauriai didelis piniginius reikalus tvarkant per kongresą. Kad kongresas paskirtų kokią didesnę sumą modernizacijos reikalams, reikia laukti 8-10 m. Sureformuota tarnyba, kaip viešosios teisės vienetas, turės teisę pardavinėti bonus viešojoj pinigų rinkoj ir taip greit sutelkti didesnę sumą reikalingiems patobulinimams padaryti.

Antras reformos gerumas— bus samdoma tik tiek tarnautojų, kiek jų reikia, ir tokių, kokių reikia, nes partijos (jų kongreso nariai) nebeteks teisės kišti savo kandidatų. Paštų tarnyboj, sakoma, dabar yra apie 30 proc. tarnautojų daugiau negu jų reikia. Tai vis partinio nepotizmo rezultatas. Po reformos padėtis turėtų pasikeisti, nes turėtų dingti protekcijos, o prasidėti gero šeimininko tvarka.

Reforma turi du didžiausius priešus: kongresą ir paštininkų unijas. Kongresas jos nenori, nes netenka vadinamojo patronažo (teisės pašto tarnybomis atsilyginti rinkiminių kampanijų darbininkam ar pinigų aukotojam), paštininkų unijos nenori prarasti kongreso globos kovojant dėl atlyginimų pakėlimo. Gi jos labai galingos kongreso užkulisiuose.

Prezidento projektas kongrese dar nepajudintas. Ir manoma, kad jis galės pradėti judėti tik tada, kada pašto tarnyba tiek pablogės, jog sukils visuomenė reikalauti reformos. Ypač nelauktina nieko šiemet, kada kongresas toks neįtikėtinai nedarbingas.

Šiluvos Marijos koplyčios k-teto pranešimas

Šiluvos Marijos koplyčios Washingtone komitetas, baigdamas savo veiklą, rugsėjo 10 nutarė:

Paruošti aukotojų knygos fotokopijas. Susitarus su šventovės administracija Washingtone, knygos originalą laikyt šventovėje, o jos kopijas — lietuvių ir kituose archyvuose.

Jei nuo šios knygos paruošimo ir kitų išlaidų atliktų kiek lėšų, jas atiduoti Romoje ruošiamai Lietuvos kankinių koplyčiai.

Dar neišplatintas koplyčios dedikacijos šventės plokšteles ir knygeles atiduoti Religinei Šalpai.

Visą archyvinę medžiagą — dokumentus, korespondenciją ir kt. — perduoti lietuvių archyvui, susitarus su tėvais jėzuitais Chicagoje.

Garsiniai spalvoti šventės filmai lietuvių ir anglų kalbomis lieka vysk. Brizgio ir jo bendradarbių globoje. Norintieji kokiomis nors progomis filmus pamatyti galės juos gauti kreipdamiesi į vysk. V. Brizgį ar kun. A. Zakarauską, Švento Kryžiaus Ligoninės kapelioną.

Koplyčios komitetas reiškia nuoširdžią padėką lietuvių katalikų parapijų klebonam ir kunigam bei parapiečiam, spaudai, radijo programom ir visiem lietuviam už sėkmingai atliktą darbą.

Tiksli finansinė apyskaita bus išsiuntinėta visų lietuvių parapijų klebonam ir kunigam, rėmusiem koplyčios įrengimą. Jie pagal reikalą ar aukotojų pageidavimus galės su šia apyskaita supažindinti aukojusius.

P. KLIMAS

VOKIEČIŲ OKUPACIJA LIETUVOJE 1915 m.

(17)

Landratas, nebijodamas išgąsdinti savo pėsčiųjų amazonių, skelbė, kad "chlopia i koni brac będą"... Tiesa, tas "vyrų ir arklių ėmimas" buvo suminkštintas pastaba "nic darmo" (nieko dovanai). Tačiau kada lenkų liežuvis ima Lietuvoj vokiečių politikai laižytis, aš nebuvau linkęs pasitikėti jokiais "slowo honoru" ir dideliu ratu apsukęs landrato butą, kuo greičiausiai sprukau iš tos pavojingos arkliams ir vyrams zonos.

ARTIMOJOJ PAFRONTĖJ

Laimingai plentu nudardėję ant Lazdijų, temstant turėjome abu su vežikų susirūpinti, ar sveiki bepasieksime tą garsų "vagių lizdą". Paimti iš mūs, berods, ne ko tebūta, bet jau iš senovės kalbėjo, kad "Lazdijų vagys" mėgdavę piktai iš savo aukų pajuokauti. Kiek tose visose paskalose būta teisybės, dabar nebuvo kaip tikrint. Antra, fantazijos yra visada baisesnės už tikrenybę.

Mano laimei arkliokas buvo spartus, vakaras lėtas, o vagys, matyti, kur kitam šone darė rekvizicijas. Iš tikrųjų, vėliau patyriau, kad tos paskalos ne visai iš piršto buvo išlaužtos. Tik dabar tie nakties ritieriai prisitaikė prie naujų sąlygų: jie vilkėjo vokiečių uniformą ir jau kaizerio vardu viską ėmė be pasipriešinimo, neprivalydami niekšiškai slapikauti. Tik nesenai pasisekė vieną jų bandą "atvokietinti", kai juos sugavę žmonės surištus nuvežė patikrinti pas Seinų komendantą.

Senoji Kapčių ir auksinės eilės kitų storastų būstinė padarė visai šaunaus įspūdžio savo sinagoga ir gražiai nustatyta akmenų bažnyčia. Dvi klebonijos, be to, rodė plataus užsimojimo visuomenės gyvenime. Švelnus, jaukus senelis kan. Daukša, kurs viena savo pavarde ir titulu jau pavergė visą mano būtybę, drauge su judriu naujosios kartos vikaru mokytu ir dabita kun. Garmum, man iškėlė tokią vakarienę, kuri leido bent valandai užmiršti karą ir visas jo mizerijas. Šalia visos eilės jau bene praistorinių skanėstų tikrų tikriausias viščiukas aušo ant stalo, lyg nenorėdamas nuskausti savo amžių baigiančiam kanauninkui įsisenėjusių kleboniškų tradicijų.

Lazdijai buvo tipiškas rusiškos pafrontės punktas, kol mūšiai ėjo Kalvarijos ruože. Čia plaukė visi bėgliai, čia jie buvo šelpiami visokių komitetų, čia prie verdančio labdarių stalo maišėsi nelaimingieji su dykaduoniais ir valkatomis. Dosniausias buvo Lenkų Komitetas, kas mėnuo išdalydamas apie 9,000 rublių. Matyti, jam pasisekė įtikinti Rusijos iždas, kad čia jau esanti pavargusi "Polša". Apsukrusis vikaras, berods, sugebėjo būti tiek Lenkų, tiek Lietuvių Komiteto pirmininku. Toj unijoj daugiausia jisai ir pasidarbavo, nes kiti nariai, kurių pievas patys šelpiamieji išganė ir tvoras sukūreno, greitai rankas atkratė, laikydami juos tiesiog laidokais. O jų čia suplaukė bent pora tūkstančių ir dar su gyvuliais!

Kai frontas persikėlė už Nemuno, paskui "laidokus" pabėgo ir nepatenkinti labdariai, pabūgę okupacijos vargų. Dabar kumečiai šeimininkavo jų dvaruose. Rusų atsitraukimas neapsiėjo be gaisrų: bent 18 ūkininkų sudegė ir antra tiek apleido namus. Kunigas Garmus tada pasirodė tikras daktaras, sėkmingai pavadavęs išdulkėjusį gydytoją ir vaistininką kovoj su artimiausiais karo draugais — dezinterija, skarlatina, difteritu ir tifu.

Kun. Garmus buvo taip pat bene pirmas apylinkėje sumanęs tarpininkauti prie okupantų, išrūpindamas žmonėms druskos. Žemės druska turėjo tuomet daug bendra su išganymu...

Iš tvorų nusprendžiau, kad Oginskaitės Lapatinskienės sodyboje, paskutinės čionykštės valdytojos nerusiškoje Lietuvoje, dar nebuvo prūsiškos valdžios: čia dar nebuvo išklijuota nė vieno "verordnungo". Nesenai pervažiavę žandarai laužyta lenkų ir lietuvių kalba "išbubnijo" nieko nekulti, neišvežti ir neparduoti. Juodu, žinoma, buvo įsitikinę, kad dabar tie mulkiai sėdės rankas sudėję ir lauks naujos "evangelijos" iš kaizerio lūpų, ir malinį ir kūlę jam tausodami. Tą paklusnumo, tikriau savo vergiškumo psichologiją vokiečiai dažnai primesdavo okupuotiem gyventojam. O mūsiškiai šypsojosi, nors ir nerimavo, kas iš to bus. Nieks netikėjo, kad ilgai išlaikytų tie suskiai, kurie kąsniui svarstė ir šiaudelius skaitė. Naujienų belaukdami, rinkosi nedideli seimeliai ir svarstė visą pasaulio politiką iš pačių primųjų, t.y. savo galvos šaltinių.

Daug skurdesnis vaizdas man pasirodė Krosnos bare. Karo šluotos žabai čia pikčiau raižė. Arti šimto išdegintų sodybų, daugybės pakrikdintų ūkininkų, išlamdytos, išvartytos tvoros, apterštos paplentės, numindžiotų javų varsnos — vis tatai buvo iš rusų palikimo, nors mūšių linijos ėjo per dvejetą mylių į vakarus. Tas rusų palaidas uliojimas savotiškai siejosi su minkštaširdžiu bičiuliavimu. Komitetai iš to paties iždo dalijo kiekvienai pafrontės šeimynai po du rubliu kas mėnuo, intendantai nešykštėjo kareiviškos duonos visiems kas tik prašė, gretimai Šeštokų stoty garsaus Puriškevičiaus "maitinamasis punktas" ėjo varžytynių su "Žemiečių Sąjungos" arbatine. Jeigu kareiviai kam rekvizavo arklius, komitetai duodavo kitų, nors ir menkesnių ir tik už dešimtą dalį kainos. Kai atsirado perdaug "bearklių" (to nieks nekontroliavo), komitetai padarė "arklių loterijas". Tokioj palaidoj ėmimo ir šelpimo baloj kas tingėjo dirbti bėginėjo prie labdarių samčio, ūkininkai paliko be darbininkų ir patys "stuikas" važinėjo, o ką susikrapštė, tą praeivis kazokas žiūrėk ant durtuvo nusinešė. Nors bėk skarbavos putros srėbti, visą gaspadoriaus unarą pametęs!

Po tų bakhanalijų vokiečiams čia maža ko bepaliko pribaigti. O vis dėlto jie atrado kur kūgį dobilų, kur tą patį loterijos arklį, dar kur įsimetė "aruodan" ne laiku sužviegusią kiaulę, pagaliau iškraustė klebonui baldus, o ko nepačiupo, įsakė kulti ir vežti į Simną... Žmonės nuoširdžiai graužėsi dėl visų tų keistų įsakymų, bet juo daugiau graužės, juo mažiau pildė. Kad dar būtų galėję pasikolioti, bet prūsas nė to nesupranta... O nesuprasdamas dar ima kažin kuo įtarinėti. Vienas ūkininkas, užvarytas žandaro vežti, norėjo savo lenktiniu peiliu tik vadeles pataisyti, o tas šokęs jį suėmė ir uždarė kalėjiman, apkaltinęs norėjus jį papjauti...

Tokių liūdnų nesusipratimų ir dar liūdnesnių atsiminimų ūkanose radau kleboną Slavėną vieną kaip virbalą ir tikrą "pūstelninką" ištuštintoj klebonijoje. Tačiau jo parapijos ūkininkai, pirmiau turtingi vienkiemiai, rimtai buvo susirūpinę mokykla, nes čia bemokslių nemėgta. Net dabar jau retkarčiais pasirodydavo "Keleivis", "Zeitunga" ar "Dabartis" ir, matyti, ne patys, o ieškomi. Mano kelionėj buvo tatai pirmoji naujiena.

(Bus daugiau)

VISI KVIEČIAMI ATSILANKYTI Į NAUJO KULTŪROS ŽIDINIO ŠVENTĘ

Šiame plote stovės naujasis Kultūros Židinys. Plotas — 70, 000 kv. pėdų su viršum. Užpakalyje, kur medžiai, eina Interborough Parkway, priekyje, priešais namus, — Highland Blvd., dešinėje didžiulis parkas. Tai labai graži vieta, ant kalno, iš kur prasiveria tolimi reginiai.

Visi čia matomi namai bus nugriauti, išskyrus dešinėje esantį gražų pastatą. Jis bus įjungtas į naująją statybą. Šio gražaus pastato kieme šį sekmadienį, rugsėjo 21, bus iškilmės — Kultūros Židinio žemės pašventinimas. Kartu bus galima apžiūrėti patį namą, kuriuo visuomenė galės naudotis savo kultūriniam reikalam.

Aplinkui parke yra daug vietos sustoti automobiliam. Pradžia 3:30 v. Visi kviečiami apžiūrėti būsimąjį Kultūros Židinį.

Įdomus "Į Laisvę" žurnalo naujas numeris

"Į Laisvę" žurnalo naujas numeris jau paruoštas ir baigiamas atspausti. Šiame "Į Laisvę" numeryje yra sukoncentruota daug įdomios bei aktualios medžiagos lietuvių ir Lietuvos gyvybiniais klausimais.

"Į Laisvę" žurnalo kiekvienas naujas numeris iššaukia didelio susidomėjimo lietuvių visuomenėje. Naujų prenumeratorių skaičius nuolat auga. Žinoma, atsiranda ir tokių, kurie dėl vienos ar kitos priežasties neatsiteisia už žurnalą ilgesnį laiką. Jų nėra didelis skaičius, bet visi jie to numerio jau nebegaus. Viena išeitis — skubus atsiteisimas už žurnalą. Tuoj rašyti administratoriui ir pasiųsti prenumeratos mokestį. Prenumeratoriaus adresas: Mr. Aleksas Kulnys, 1510 East Merced Avenue, West Covina, California 91790.

Naujai išeinančiame **"Į Laisvę"** numeryje duodamos dar niekur neskelbtos dr. Pijaus Grigaičio "pranašystės" apie visą rezoliucijų žygį — tai jo laiškai Rezoliucijoms Remti komitetui ir to vieneto vadovybės atsakymai jam. Visa ta skelbiamoji medžiaga — tai lyg įdomus romanas! Sunku patikėti, kad galvojantis lietuvis galėjo taip rašyti, bet tai faktas.

Lietuvos pavergėjas ruošia naują planą laisvųjų lietuvių skaldymui. Naujai išeinančiame **"Į Laisvę"** numeryje rašoma detaliai apie tą Lietuvos okupanto planą.

Dr. Jonas Balys duoda savo straipsnyje ("Sovietų ir nacių byla dėl Užnemunės ruožo") naujų faktų apie komunistų ir nacių Lietuvos pasidalinimo derybas ir patį pasidalinimą įtakos sferomis. Duodamas įdomus pašnekesy su dr. Eliziejumi Draugeliu, buvusiu Lietuvos vidaus reikalų ministeriu 1920 metais ir visų trijų laisvųjų seimų nariu.

Spauda labai šviesiomis spalvomis aprašo ALT-bos kongresą Detroite. "I Laisvę" žurnalas pažvelgia gana kritiškai į šį įvykį ir duoda patarimų ALT-bai jos dienų prailginimui.

"Į Laisvę" žurnalą redaguoja Leonardas Valiukas, o leidžia Lietuvių Fronto Bičiulių Vyr. Taryba. **ŽIT.**

MIŠKAI OKUPUOTOJE LIETUVOJE

"Pernai Lietuvos miškuose kilo 568 gaisrai", rašo **Švyturio** atstovas miškų valdytojui A. Matulioniui, kurs pažadėjo užleisti daugiau vietos miškuose poilsiautojams . . .

Iš viso miškų Lietuvos teritorijoj esą 25 proc., o tai mažesnis nuošimtis, kaip Latvijoj, Estijoj, net kaip kaikuriose pramoningose Europos valstybėse. A. Matulionis tačiau sako, kad mokslininkai jį raminę, sakydami 25 proc. yra dar pakankamas minimumas, bet jį jau reikia išlaikyti. Tvirtina, kad bus išlaikytas, nes kirtimas esąs rūpestingai kompensuojamas naujais sodiniais. (Elta)

KAIP NUVAŽIUOTI Į KULTŪROS ŽIDINIO IŠKILMES

Būsimasis Kultūros Židinys yra prie didelio Forest Parko pačio vakarinio galo, kur prieina Highland Blvd., visai netoli nuo Bushwick Ave., netoli Interborough Parkway, gi pakalnėje yra Jamaica Ave.

Kultūros židinys yra — 361 Highland Blvd., visai prie pat parko. Šią vietą galima pasiekti įvairiais būdais. Highland Blvd. lengvai pasiekiamas iš Bushwick Ave., iš Jamaica Ave. Užsikėlus ant kalno, bus lengva surasti didžiulę namų grupę prie parko. Taip pat galima įvažiuoti iš Interborough Parkway, išvažiavimas prie Cypress Ave. Iš Cypress Ave. pusės galima atvažiuoti autobusais. Jamaicos autobusu važiuojant, reikia išlipti ties Barbey St. Jamaicos traukiniu važiuojant, išlipti — Van Siclen stotyje.

Koncerto ir vakarienės salė

Koncertas ir vakarienė bus St. Matthias salėje Ridgewoode, t.y. 58-15 Catalpa Ave., kuri atsiremia į Myrtle Ave. Šioje salėje jau yra buvę visa eilė lietuviškų parengimų ir Darbininko koncertai. Salė lengvai randama. Važiuojant Metropolitan traukinio linija, išlipti Forest stotyje. Iš ten salė visai netoli. Catalpa Ave. yra vienos krypties gatvė, įvažiavimas iš Forest St.

Koncerto ir vakarienės pradžia 6 v.v. Visi prašomi nesivėlinti.

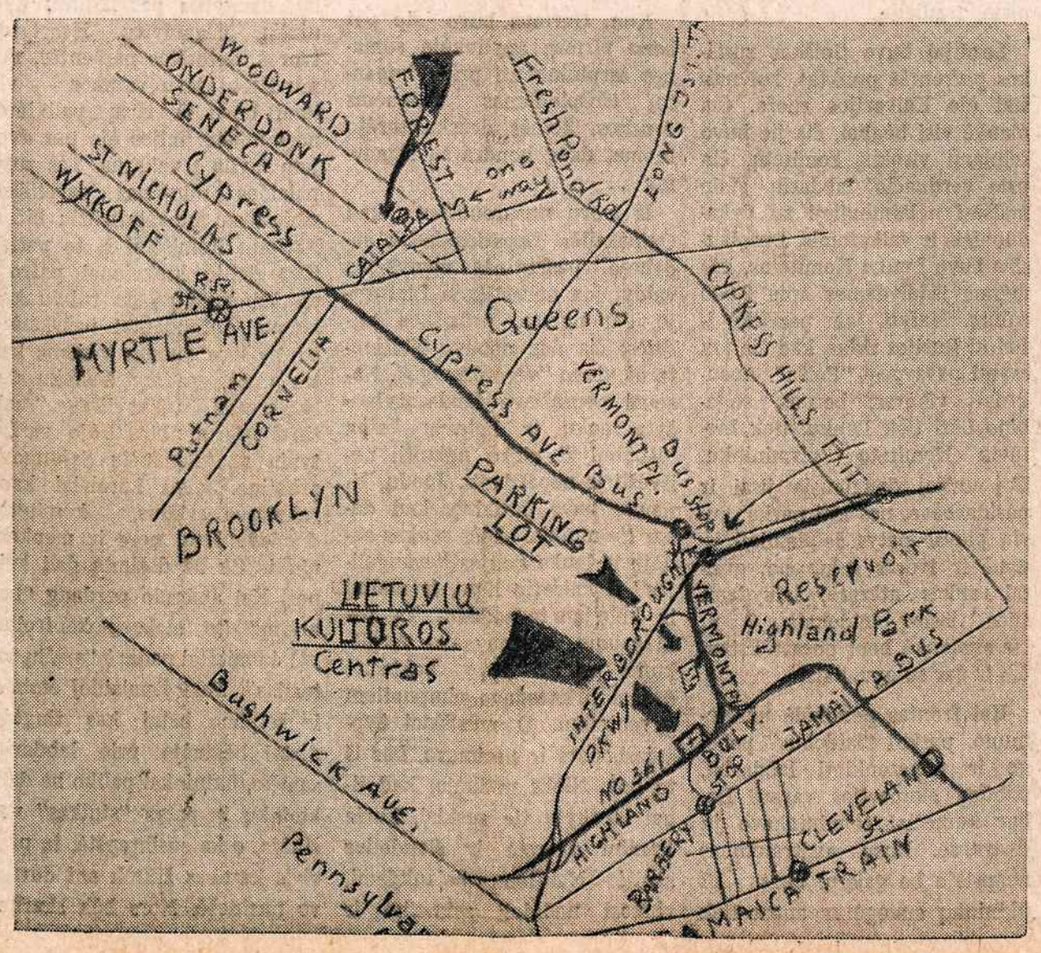

Mirė kompozitorius Juozas Bertulis

Chicagoje rugsėjo 13 mirė kompozitorius Juozas Bertulis. Velionis buvo gimęs 1893 sausio 1 Joniškyje. 1914 baigė Žagarės vidur. mokyklą, 1918—Šiaulių gimnaziją, 1924-28 mokėsi Klaipėdos muzikos mokykloje.

Jis anksti įsijungė į mokytojo darbą. Mokytojauti pradėjo nuo 1915 metų ir mokytojavo beveik visą laiką. Pirma dirbo pradžios mokyklose, vėliau gimnazijoje. Nuo 1928 iki 1938 buvo Klaipėdos muzikos mokyklos mokytojas, inspektorius ir vicedirektorius.

Komp. Juozas Bertulis

Karo metais atsidūrė Vokietijoje. Pokario metais buvo D. P. konservatorijos direktorius Miunchene. Į Ameriką atvyko 1950. Pirma gyveno Los Angeles, gi paskutiniu laiku—Chicagoje. Ir čia jis buvo veiklus, nuolat kūrė naujas kompozicijas, tvarkė parašytas, rūpinosi jų išleidimu.

Jo muzikiniame palikime yra apie porą šimtų kūrinių, iš didesnių paminėtini — simfonija "Pavasaris", operetė "Abejotinas asmuo", Missa Requiem, 7 baletai, dainos ir giesmės, kūriniai fortepionui, smuikui. Paskutiniu metu parašyta "Sugrįžimo giesmė" susilaukė pasisekimo mokytojų šventėje Chicagoje.

Nesvetimas jam buvo ir raštas. Muzikos klausimais rašė pariodikoje, gi 1932 išleido Muzikos metodikos vadovėlį ir vaikų žaidimų rinkinį.

NAUJOS LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Aukuras: Kalėdos Lietuvoje, Tau brangi tėvyne, Lietuvos paukštelių daina, Tekėj saulelė, Lopšinė lelytei, Grįšim grįšim, Daina apie avižą, Dainuojanti jaunystė, Pavasaris, Rudenėlis, Žiema ir Vasarėlė: deklamacijos ir dainos su solistais, Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos mokinių choro pritariant kanklėmis Stereo, galima naudoti ir mono, kaina 5 dol.

"Dainuoju jums, Aurelija". Mano gitara, Meilės ilgesys, Melsvas drugelis, Vandens lelijos. Aukso žiedai, Ąžuolų šlamesys, Baltos rožės, Einu namo, Vasaros lapai, Jau niekad ir Mama. Lengvos muzikos plokštelė kurią įdainavo A. Paukšelienė. Stereo, galima naudoti ir mono, kaina 5 dol.

Sigutė, pasakos ir dainos vaikams. Dainuoja A. Paukštelienė: Milžinų šalis, Karta karalaitis, Tindy o tindy, Žiema, Miegoki vaikeli, Striukis beuodegis, Sigute ir Liepsnabarzdis rudaberzdis. Stereo, galima naudoti ir mono. Kaina 5 dol.

Prof. Vytauto Bacevičiaus, kosminės modernios muzikos plokštelė, kur pats autorius kompozitorius atlieka 11 savo kūrinių su pianinu. Mono, kaina 5 dol.

Sol. Antanas Pavasaris, tenoras. Dainų ir arijų rečitalis. Šauksmas, Nemunėlis, Tušti paliktieji namai, Ten mano tėvynė, Lietuvos laukai, Tykiai, tykiai, Dainos, muzika ir gėlės. Arijos iš operų: Eugenijus Onieginas — Čaikovskio, L 'Arlesiana — Cilea, Pajacai —Leoncovallo, Meilės eleksyras — Donizetti, Tosca — Puccini. Perlų ieškotojai — G. Bizet. Žydė — Halvey. Kaina 5 dol.

Sol. Janina Liustikaitė įdainavo operų arijas ir dainas: Adriana Lecouvreur — muz. F. Cilea; Mefistofele — A. Boito, Perlų ieškotojai — G. Bizet, La Boheme — G. Puccini ir La Wally — A. Catalani. Mergaitės troškimas ir lietuviška daina—abi Fr. Chopin; Kur prapuolė tas kelelis ir Abejonės — Al. Kačanausko, Ne margi sakalėliai — J. Tallat Kelpšos, Tykiai, tykiai, viena liaudies daina, harmonizuota Br. Budriūno, ir Dobilėlis — A. Vanagaičio — V. Jakubėno. Mono, kaina 6 dol.

A. Šabaniausko įdainuota Nr. 3. Rose Mary — fokstrotas, Pasakykite mergelei —tango, Sunku gyventi — valsas, Pasakė — tango, Varpų daina — tango, Mano svajonė — valsas, Neliūdėk, motule — tango, Kai smuiku groji — tango, Siuntė motinėlė — valsas, Mariu-Marytė — valsas, Senjorita — valsas ir Saulėta diena—valsas. Mono kaina 5 dol.

Antras literatūros vakaras, dalyvauja: Ada Karvelytė, A. Kairys, G. Babrauskienė, J. Vaičiūnienė ir dr. A. Šešplaukis. Įskaityta: Be motinos, Gyvenimas, Gimtasis sodžius, Svetur, Jaunystė, Pabudau, Joninės, Daina be laukų, Po tėvelio kepure, Metai, Kraštas, Nemarioji legenda, Vakaras, Į Nemuną, Pūgos, Žmogus, kuris gyveno, Brolis ir sesuo, Trečioji žaizda, Ryto čiulbėjimas ir k. Mono, kaina 5 dol.

New Yorko Lietuvių vyrų choras įdainavo: Tėve mūsų, Oi broli broleli, Aš pas tėvelį, Jojau dieną, Žvaigždutė, Anoj pusėj Nemunėlio, Ulioja bitelė, Oi toli toli, Pirmyn į kovą, Tu sakalėli, Atsisveikinimas ir Tėvynei. Mono 3 dol. Stereo 4 dol.

G. Vasiliauskienės įdainuota: Vai gražu, Gėlės iš šieno, Lopšinė, Daina prie upelio, Išdykęs rudenėlis, Kregždutė, Lakštingalos giesmė, Kalnų piemenaitė, Pievoje žolelė žaliavo, Jei tu myli, Mergaitė ir paukštelis. Mono, kaina 6 dol.

Lauksiu tavęs. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys. Pasaka, Nemunėli, Nemunėli, Medžioklės daina, Ar žinai, Lauksiu tavęs, Vėjas, Barkarolė, Susitikimas, Eikš, drauguži, Kada meilė aplanko, Senoje pilyje, Džigūnas. Išpildo sol. E. Ivanauskas, S. Laurinaitytė, Herta Kaniauskaitė, L. Ablėnaitė, E. Saulevičiūtė, Romanas Marijošius, orkestrui palydint. Kaina 5 dol.

Mano Gimtinė. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys. Tėvynė Lietuva, Auksinis ruduo, Sningant, Rudens pasaka, Smalsuoliai, Du miestai, Kai tik vyšnios bals, Užuomarša, Lietuviškas letkis, Suk, suk ratelį, Vilniaus stogai, Trio baloje, Miško takais, Mano gimtinė. Išpildo sol. V. Noreika, D. Mažeikaitė, D. Cibulskytė, J. Baraanauskaitė, E. Kuodis ir kiti, orkestrui palydint. Kaina 5 dol.

Palangos Juzė, ilgo grojimo Hi-Fi nauja plokštelė. Vaidina profesionalai aktoriai žemaičių tarme. RCA gamybos. Įvadas M. Jonynienės, angliškas tekstas S. Makaitytės. Kaina 5 dol.

Lietuviškos Giesmės. Giesmė į Šiluvos Mariją, Varpas kad būčiau, Tėve mūsų, Šv. Kazimierai, Sveika Marija, Gailestingoji Marija, Sveika Marija, Motina Dievo, Mano malda, Iš šios mūs žemės, Skaisčiausioji Marija, Kad širdį tau skausmas, Jėzau pas mane ateiki. Išpildo sol. A. Brazis, L. Stukas su Žibuoklių moterų oktetu, akomponuojant A. Kačanauskui. Stereo, bet galima naudoti ir mono, kaina 4.50 dol.

Lietuvos Nepriklausomybės 50ties metų paminėjimui prisiminti: Pulkim ant kelių; Marija, Marija; Šventas, Šventas; Malda už tėvynę; Lietuvos himnas; Graži tu mano tėvyne; Mano malda; Palikta šalis; Kur giria žaliuoja; Nemunas. Išpildo solistai ir parapijų chorai. Kalbos prel. Kemėžio, vysk. V. Brizgio, St. Bačkio, vysk. Boland, W. Rodino ir kit. Stereo, bet galima naudoti ir mono, kaina 4.50 dol.

D. Dolskio įdainuota Čigonės akys, Leisk man, Kariškas vaizdelis, Onyte, einam pašokti, Lietuvaitė, Sudiev, sudiev ir Aš myliu, fokstrotai, Gegužinė polkutė, Su armonika į Braziliją — lengva muzika ir Palangos jūroj nuskendo mano meilė. Mono, kaina 5 dol.

Pupų dėdės ir dėdienės šokių-dainų rinkinys. Anūkų, Kretingos, Mariampolės, Pupų dėdės, Razaliūtės, Merkinės ir Obelių polkos. Sužadėtinių, Sekminių ir Gardus alutis valsai. Gieda gaideliai ir Gražus miško būdas — lengva muzika. Mono, kaina 5 dol.

Nr. 1. Sol. V. Noreikos įdainuotos dainos ir arijos: Piovė lankoj, Vai ir prijojo, Kad aš ėjau ulytėlėn. Koks ten lengvas poilsėlis, Ralio karvytės mano, Generalią aš išginiau, Saulute motinute, užtekėk, Kai aš mažas buvau, Šiū namo, Lopšinė, Žvaigždutė, Stasys, Devintoji banga, Agnus Dei, Ave Maria ir Funiculi funicula. Mono. Kaina 5 dol.

Nr. 2, Sol. V. Noreikos Lietuviškos dainos ir operų arijos: Kur bakūžė samanota, Ugnelė, arija iš "Meilės eliksyro", L'Arlesiana — Frederiko romansas, Nemunėlis, Arlekino serenada iš "Pajacų", arija iš "Rigoletto," Tris dienas, tris naktis, arija iš Toskos, Surdata N'Namuratto (A. Canio), Dicitencello Vuie — (F. Falvo), Bernužėli, nesvoliok, Pradalgėlis Kaina 6 dol.

Šios bei kitos lietuviškos muzikos plokštelės gaunamos Darbininko Spaudos kioske, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. (Siuntimui pridedama 50 c., Kanadoje 1 dol.).

Mokytojų savaitės nutarimai

JAV LB Švietimo Tarybos surengtos trečiosios lietuvių mokytojų studijų savaitės, įvykusios rugpiūčio 17-24 Dainavoje, dalyviai

dėkoja stovyklos vadovybei, organizatoriam ir rėmėjam už sudarymą sąlygų pasvarstyti švietimo klausimus ir pagilinti žinias ir ryžtasi jomis pasidalinti su mokinių tėvais;

dėkoja spaudai už parodytą dėmesį ir prašo ir toliau temti lituanistinių mokyklų darbą, keliant jų pozityvias apraiškas;

prašo LB apylinkių valdybas aktyviai įsijungti į vietos švietimo darbo talką, atkreipiant tėvų dėmesį, jog visi lietuviai vaikai turi lankyti lituanistines mokyklas;

pabrėžia ypatingą priešmokyklinio auklėjimo svarbą lietuviškame švietime ir prašo organizuoti priešmokyklinius skyrius — darželius;

randa, kad yra reikalinga kreipti ypatingą dėmesį į angliškai kalbančius vaikus ir prašo vietoves sudaryti sąlygas, kad jie galėtų lankyti tam skirtas klases ar mokyklas;

konstatuoja, kad skaityba yra būtina kiekvienam moksleiviui ir todėl prašo tėvus vaikam užprenumeruoti Eglutę ar kurį kitą jaunimo laikraštį ir ragina mokyklas sudaryti kilnojamas bibliotekėles iš prieinamų knygų;

sutinka, kad lituanistiniame mokyme nuolat reikia ieškoti naujų būdų bei metodinių patobulinimų; todėl siūlo susipažinti su beskyre sistema ir kai kuo pasinaudoti, atsižvelgiant į vietos sąlygas;

džiaugiasi naujų vadovėlių bei pratimų leidimu, ypač bandymais juose pagauti dabartinio vaiko mentalitetą;

sutinka, jog gerai suplanuotos ir sugebančios vaiką sudominti varžybos turėtų būti naudojamos pritaikytose situacijose, jas derinant su mokslo metų kalendoriumi;

daro išvada, kad lietuvių jaunimo organizacijos ir sporto bei meniniai vienetai yra svarbi pagalbinė priemonė tautinio sąmoningumo ugdyme ir todėl ragina jaunimą priklausyti prie organizacijų, prašydami organizacijas derinti savo veiklą su mokyklų darbu;

prašo JAV LB švietimo tarybą parengti aukštesniųjų mokyklų (9-12 skyrių arba V-VIII klasių) programas, kurios būtų pritaikytos šių dienų reikalavimam;

kviečia tėvus, mokyklas, organizacijas ir visuomenę ugdyti vieningumą tarp visų lietuvių, kur jie bebūtų;

sutaria, kad a) mokykla išduoda baigimo pažymėjimus už tiek skyrių, kiek ji turi, o mokinys gauna baigimo ar lankymo pažymėjimą už tiek skyrių, kiek yra baigęs ar lankęs, b) mokinys, norįs gauti baigimo pažymėjimą už daugiau skyrių, negu jo lankomoj mokykloj yra, laiko egzaminus tokioj mokykloj, kuri norimą skyrių skaičių turi, arba savo mokyklos mokytojų komisijoje, kurioje dalyvauja švietimo tarybos atstovas, c) aukštesniosiomis mokyklomis laikomos tos ketverių metų mokyklos, į kurias priimami mokiniai baigę 8 skyrių pradžios mokyklos kursą, kurio baigimas įrodomas baigimo pažymėjimu arba stojamaisiais egzaminais;

prašo JAV LB švietimo tarybą ir ateinančiais metais organizuoti studijų savaitę.

BALTIMORE, MD.

Lietuvių melodijos radijo valandėlė rengia savo metinį pikniką rugsėjo 21 gražiame Conrad Ruth Villos parke. Tai bus paskutinis šių metų piknikas. Programos vedėjai A. Juškus ir K. Laškauskas kviečia visus atsilankyti. Bus visokiausių valgių, kuriuos pagamins šeimininkės. Šokiam gros geras orkestras. Bus įvairūs žaidimai jauniem ir seniem.

Sodalietės savo metinę madų parodą surengė rugsėjo 7 d. gražiame Martin's West restorane. Žmonių prisirinko per 500. Programa ir vakarienė prasidėjo 7:30 v. Dainų programą atliko vyrų choras "Daina". Žmonės turėjo progos pasigėrėti naujausiom madom. Visas pelnas paskirtas Šv. Alfonso bažnyčios atnaujinimui.

Maldininkų kelionė į Emmitsburg, Md., bus šį sekmadienį, rugsėjo 21. Kelionei vadovaus pats prel. L. Mendelis. Autobusai išvyksta nuo Šv. Alfonso bažnyčios 9 v. Maldinininkai pasimels Liurdo grotoje St. Mary's kolegijoje už pasaulio taiką, iš ten po mišių ir pietų baigs kelionę Sisters of Charity vienuolyno koplyčioje, kur yra palaimintosios Motinos Seton karstas.

Karaliaus Mindaugo šeštadieninė mokykla mokslo metus pradėjo rugsėjo 13. Mokyklos vedėjas ragina lietuvius tėvus savo vaikus leisti į šią mokyklą. Čia išmoks ne tik lietuvių kalbos, bet taip pat susipažins su Lietuvos istorija, literatūra, lietuviškomis dainomis.

Monte Carlo vakarą surengė Šv. Alfonso suaugusiųjų klubas rugsėjo 13 mokyklos kambariuose.

Kun. Juozo Antoszewskio parapija Midland, Md., rugsėjo 14 rengė kalakutų vakarienę, Iš Baltimorės buvo nuvažiavęs nemažas būrys toje parapijoje pasisvečiuoti.

Bertha Švegdžiūtė - Komisar, pirmos kartos lietuvė, staiga mirė rugsėjo 10 savo namuose. Velionė gimė ir užaugo Baltimorėje. Čia ir gyveno visą laiką. Ji buvo ištikima šv. Alfonso parapijos narė. Per metų metus buvo sodalietė ir giedojo šv. Alfonso bažnyčios didžiajame chore. Gedulingos mišios už jos sielą aukotos šv. Alfonso bažnyčioje rugsėjo 13. Palaidota Holy Redeemer kapinėse. Liko nuliūdusi sesuo Juozapina ir brolis Cyrus.

Jonas Obelinis

Lietuvos vyčių seimo svečiai prie viešbučio. Matosi Liet. gen. konsulas A. Simutis. Nuotr. V. Maželio

Iš LKDS veiklos

Ryšium su Pasaulio Krikščionių Demokratų Sąjungos Komiteto ruošiama Pro Memoria, liečiančia žmogaus teisių progresą tuose kraštuose, kur veikia krikščionių dmokratų partijos, LKDS savo ruožtu painformavo Komitetą dėl tokių teisių visiško paneigimo pavergtoje Lietuvoje. Savo memorandume LKDS smulkiau išdėstė okupanto nusikaltimus Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos rėmuose ir kreipėsi į KD Komitetą, kad šis klausimas būtų keliamas Jungtinėse Tautose. Į šį kreipinį rugpiūčio 11 laišku atsakė Pasaulinio Komiteto gen. sekretorius Ernesto Talentino, pareikšdamas, jog: nėra jokios abejonės, kad Pasaulio Krikščionių Demokratų Sąjunga darys visa, kad Jūsų iškeltos mintys būtų inkorporuotos PKDS memorandume Jungtinėm Tautom.

Čekoslovakijos okupacijos vienerių metų sukakties proga LKDS pasiuntė užuojautos laišką čekoslovakų krikščionių demokratų ir Vidurio Europos Krikščionių Demokratų Sąjungos (C DUCE) pirmininkui prof. dr. A. Prochazkai, buvusiam Čekoslovakijos sveikatos ministeriui. Dr. Prochazka savo atsakyme išreiškė savo gilų rūpestį čekoslovakų tautos likimu ir patikino laisvųjų čekoslovakų draugystę lietuviam ir jų aspiracijom.

Birželio tragedijos sukakties proga LKDS išleido pareiškimą, ryškinantį sovietinio komunizmo genocidinį charakterį ir lietuvių kovą už laisvę. Pareiškimas buvo pasiųstas įtakingesniem JAV senatoriam, kongresininkam ir vykdomosios valdžios atstovam bei pasaulio KD partijų vadovybėm ir jaunimo sąjūdžių centram. Informaciją apie šį lietuvių pareiškimą įsidėjo Europos KD Sąjungos leidžiamas žurnalas "Panorama", visose trijose, ispanų, vokiečių ir prancūzų kalbų, laidose. **(KDI)**

Lietuvos vyčių seimo baigiamajame bankete pagerbta vyčių veikėja Ona Klem, jai dovaną įteikia prof. A. Aleksis, toliau — banketo vedėja Irena Veblaitienė, L. vyčių centro valdybos pirm. Jokūbas Stukas.
Nuotr. V. Maželio

STUDENTŲ ATEITININKŲ STOVYKLA

Pradėjome studentų ateitininkų stovyklą rugpiūčio 23 Lake Ariel, ramiuose Pennsylvanijos kalnuose. Suvažiavo iš įvairių vietovių: Chicagos, Clevelando, New Yorko, Toronto ir Bostono. Viso buvo pusšimtis tikrai nusiteikusio jaunimo. Oras buvo gražus ir stovyklautojų nuotaika — gyva. Susigyvenome, vienas kitą daugiau pažinome. Dainavome, tinklinio kamuolį daužėme, diskutavome įvairiomis temomis ir pasireiškėme vakarinėse programose.

Vadovybę sudarė šie žmonės: dvasios vadas Tėv. Gediminas Kijauskas, S. J., komendantas — Povilas Žumbakis, mergaičių vadovė Aldona Zailskaitė, berniukų vadovas — Augustinas Sužiedelis, vakarų programos vedėja — Elenutė Bradūnaitė. Kasdien kitas stovyklautojas buvo paskirtas komendantu, tad ne vien tik vadovybė vadovavo.

Eligijaus Sužiedelio pravesti atsinaujinimo kursai kol kas palietė dvi sritis. Pirmoji —aplinka ir mes, o antroji — aš. Žmogus ieško savęs ir tiesų, kurios bus jam priimtinos. Čia svarbu vertybių skalė ir pasaulėžiūra, kadangi visus pasirinkimus turi valdyti koks nors logikos principas. Bet pirmiausia žmogus turi pažinti pasaulį rasti jame kokią nors tvarką. Žmogus turi atsakomybę apsispręsti, panaudoti savo laisvę ir rasti gyvenimo prasmę.

Pirmadienį popiet klausėmės simpoziumo, pravesto trijų studentų. Tema — Amerikos ir Sovietų Rusijos spauda, jos reikšmė ir sudėtis. Aldona Indreikaitė, žurnalistikos ir anglų kalbos studentė paruošė klausimus, į kuriuos atsakė Laima Nainytė ir Juozas Kazlas, —abu politinių studijų mokiniai. Diskusijoms prasidedant, buvo paaiškinama, kad spauda gali būti kelių rūšių: liberalinė, kurią matome, pavyzdžiui, Anglijoje. Parlamento paskirta komisija praveda tam tikrą cenzūrą. Ji peržiūri visus straipsnius, parinkdama spaudai tinkamą medžiagą. Kita spaudos rūšis yra demokratinė, kurią matome Amerikoje. Visi piliečiai gali laisvai pasireikšti. Bet redaktorius laikraščio ar žurnalo atrenka straipsnius taip, kad jie sudarytų to laikraščio "liniją". Trečia forma, autoritetinė arba didaktinė pasirodo komunistų ir diktatorių šalyse. Spauda yra vienpušiška. Žmonės skaito tik tą, ką valdžia nori, kad jie skaitytų.

Vakarais buvo įvairios programos. Talento vakaro metu Regina Kryžanauskaitė grakščiai pašoko išraiškos šokį; Ateities simfoninis orkestras, Jurgio Bradūno diriguojamas, pagrojo šaukštų, peilių ir bonkučių F. minor koncertą. Laima Underytė su broliu Ramūnu savo sukurtais žodžiais ir muzika ilgai hipnotizavo dainų lauže, kuris įvyko saloje, vidury Lake Ariel. Juokingiausiai pasirodė Paulius Alšėnas, pašokdamas baletą. Tiek įspūdžių iš pirmųjų stovyklavimo dienų. Su daina kuriame gyvą lietuvišką atmosferą Lake Ariel stovyklavietėje.

Dalia Jasaitytė

WATERBURY, CONN.

Pirmas rudens parengimas Waterburyje bus Lietuvių Bendruomenės apylinkės rudens balius. Jis rengiamas spalio 4, šeštadienį, šv. Juozapo parapijos salėje. Pradžia 7 v.v., šokiai tęsis iki 1 val.

Vakaro programą paįvairins visiem gerai žinomas akordeonistas Kazys Daubaras iš Philadelphijos. Šokiam gros R. M. Trio orkestras iš Worcesterio, Mass. Bus ir kitų įvairumų.

Vakaro rengėjai prašo stalus iš anksto rezervuoti Spaudos knygynę, 10 John St., tel.. 756-5173.

Tėvų pranciškonų vienuolynui, Aušros vartų koplyčiai, Kultūros židiniui — Jaunimo centrui aukojo

Po 100 dol.: K. Šiliūnai, Flushing, N. Y., A. Savičiūnai, Flushing, N. Y.,

75 dol.: Irena Lubus, Brooklyn, N. Y.

Po 50 dol.: John McGinnis, Flushing, N. Y., H. Kačinskas, Washington, D.C.

35 dol.: Dr. E. Armanienė, Baltimore, Md.

Po 25 dol.: Antanina Samolis, Brooklyn, N. Y., Anna Pash, Flushing, N. Y. (pažadėjo 100 dol.), O. Saukaitis, Bristol, Conn. Vytautas Alksninis, Flushing, V. Gobužas, Flushing (pažadėjo 300 dol.), R. M. Rinkevicz, Brooklyn, N. Y.,

30 dol.: V. Kazlauskas, Flushing, N. Y. (pažadėjo 250 dol.), įrašo a.a. Povilą Melvidą.

Po 20 dol.: A. Shukis, Jamaica, N. Y., M. Trunza, Flushing, (pažadėjo 100 dol.), Albinas J. Bakšis, Flushing (pažadėjo 250 dol.), S. Zedar, Flushing (pažadėjo 100 dol.), V. Lukauskas, Flushing (pažadėjo 100 dol.), J. Pilauskas, Flushing (pažadėjo 200 dol.), A. Oesterreicher, Flushing, N. Y., Lucy Tiškus, Flushing (pažadėjo 250 dol.), įrašo Ludoviką ir Julijoną Tiškus.

Po 15 dol.: A. Gilius, Paterson, N. J., Jonas Ciplikas Flushing (pažada 300 dol.).

Po 10 dol.: Olga Dailydė, Woodhaven (pažadėjo 100 dol.), U. Zubites, Brooklyn, Leona Gervė, B. A. Swedish, Port Washington, Elsie Barčiauskas, John Sinkunas, Albert T. Kučinskas, St. Pundzevičius, T. A. Levonas, A. Matulonis, Jonas Jakaitis, George Juškaitis, J. Miklasevičius, Veronika Rudzinskas, Cranford, N. J. (pažadėjo 100 dol.). George Okunis, Flushing, N. Y. (pažada 300 dol.), George Zabelskis, John Shimkus, Mary Gapsis, J. Digrys, O. Labanauskaitė, A. Kasvingelis, Flushing (pažada 100 dol.), B. Tryonas, A. Vaitkevičius, M. Bartkus, Anthony Kamichaitis, K. Lesevičius, Flushing (pažada 100 dol.), M. Kayman, Flushing (pažada 100 dol.), Mikalina Baltadonis, A. Starkus, M. D., Wm. Labutis, K. Degutis, U. Milevid, Rev. C. A. Batutis, Jonas Diržius, K. Algenis, Vincent Blazaitis, A. Maceika, M. Petrauskienė, Rev. R. Krasauskas, Rev. J. Pakalniškis, J. Gregory, Flushing (pažada 100 dol.), F. Stuper, Flushing (pažada 250 dol.), įrašo Joną ir Oną Stuporus.

7 dol.: M. Pakutka, Woodhaven, N. Y.

Po 5 dol.: Mary Vizgirda, M. Draugelienė, L. Rajus-Rajauskas, Flushing (pažadėjo 150 dol.), Juozas Zarauskas, U. Sasnauskaitė, J. Sharsky, Edw. Cerekis, A. Kraputaitis (6 dol.), A. Skirpstunas, A. Naujokas, J. Pilauskas, C. Senulis, Frank Yasus, E. Savickas, J. Mačiukas, Flushing (pažada 50 dol), P. Gureckas, P. Mikalauskas, H. Bradshaw, Eva Davis, K. Miklas, E. Jesukaitis, B. Lukauskienė, M. Vaičiunas, Vinns J. Visnius.

Kultūros židinio statybai pažadėjo aukoti: A. Garlauskienė, Brooklyn, N. Y. (300 dol.), A. Ryliškis, Brooklyn, N. Y. (100 dol.), . Bieliauskas, Brooklyn, N. Y. (100 dol.), Frances Domikaitis, Brooklyn, N. Y. (100 dol.), Anna Mikolaitis, Brooklyn (300 dol.), A. Janušonis, Brooklyn, N. Y. (100 dol.), K. Budreckas, Brooklyn (100 dol.), Mrs. L. Matthews, Brooklyn, N. Y. (225 dol.), A. Remeikis (25 dol.), Elzbieta Zizas (50 dol.), V. Aukštikalnis (50 dol.), J. Bružas (100 dol.). F. Einingis, Brooklyn, N. Y. (300 dol.), Algis Daukša, Woodhaven, N. Y. (300 dol.), S. Čiapas, Woodhaven, N. Y. (200 dol.), .V. Uselis, Flushing (100 dol.), J. Smith, Flushing (100 dol.).

Visiem aukojusiem teatlygina Visagalis!

Įamžinkite save ir savo šeimos mirusius šiame kilniame darbe Dievo garbei ir Tėvynės labui. Paskubėkite dosnia auka, kad visi statybos darbai kuo greičiau pasistūmėtų pirmyn. Nepamirškite šių kilnių planų prisiminti ir testamentuose. Mūsų padėka ir maldos. Dabarties ir ateities kartos nepamirš Jūsų. Aukas siųsti: Building Fund Franciscan Monastery, 680 Bushwick Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

IŠ VISUR

— **Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba** Tarybą sudarančioms organizacijoms, Tarybos nariams (direktoriams) ir Tarybos skyrių valdyboms išsiuntinėjo Amerikos Lietuvių Tarybos statutą kartu su prašymu pasisakyti dėl reikiamų statute pakeitimų. Pasisakymus, pastabas ir pasiūlymus prašoma prisiųsti Amerikos Lietuvių Tarybos valdybai iki spalio 15 adresu: 6818 So. Western Ave., Chicago, Illinois 60636. Konkretūs pasiūlymai mielai bus priimami ne tik iš organizacijų, bet ir iš asmenų, kurie domisi Alto veikla, jam padeda ir siekia, kad Lietuvos laisvinimo darbas būtų sėkmingas.

— **Ruošiamasi išleisti Alto istoriją.** Norį Alto istoriją užsisakyti prašomi kreiptis Alto biuro adresu: 6818 So. Western Ave., Chicago, Illinois 60636. Istoriją rašo Altos garbės pirmininkas Leonardas Šimutis. Alto leidiniais rūpinasi valdybos sekretorius Leonidas Jaras.

— **Jūratė Jasaitytė** ir šiais metais mokytojauja Kr. Donelaičio šeštadieninėje mokykloje. Jai paskirta dėstyti šeštajam skyriui. J. Jasaitytė, nors tik praėjusį pavasarį baigė aukštesniąją Marijos mokyklą, bet jau su diplomu yra baigusi Pedagoginį Institutą, vienus metus mokytojavo Kr. Donelaičio mokykloje ir tris vasaras lietuvių literatūrą dėstė seselių vasaros stovyklose mergaitėm Putname. Šį rudenį J. Jasaitytė pradės studijuoti Illinois universitete, Chicagoje.

— **Amerikos Lietuvių Taryba pritaria Batuno** ruošiamai demonstracijai prie Jungtinių Tautų, kuri rengiama atžymėti 30-ties metų Molotovo-Ribbentropo pakto sukaktį. Šio pakto išdava — Lietuva pateko į Sovietų Rusijos vergiją. Batuno užsimojimą Amerikos Lietuvių Taryba remia ne tik moraliai, bet paskyrė ir finansinę paramą.

— **Tėv. dr. Tomas Žiūraitis, O.P.,** sėkmingai pravedęs Šiluvos atlaidus Elizabeth, N. J., lietuvių parapijoj, išvyko į Bayonne, N.J., ir rugsėjo 12-29 pavaduos Šv. Mykolo parapijos kleboną kun. V. Svirnelį. Tam laikotarpy misionierius pasiekiamas adersu: 15 East 23rd St., Bayonne, N. J.

— **Dr. Šilbajorio veikalas anglų kalba** apie laisvojo pasaulio lietuvių literatūrą jau atiduotas leidyklai. Jį leidžia Oklahomos universitetas. Knygoje bus keliolika studijų apie atskirus čionykščius mūsų rašytojus ir jų kūrybą. Tai bus pirmą kartą tokia plačios apimties knyga, parašyta svetima kalba, nagrinėjant laisvojo pasaulio lietuvių grožinę literatūrą. Šios knygos išleidimą parėmė ir Lietuvių fondas, tam reikalui paskirdamas 3000 dolerių. Kitus du trečdalius reikiamos sumos veikalui išleisti duoda Oklahomos universiteto leidykla.

— **Kazys Ališauskas,** pulkininkas, karo istorikas, intensyviai dirbęs keliolika metų, parašė Lietuvos nepriklausomybės kovų istoriją. Šiam veikalui panaudojo visą prieinamą rašytą medžiagą, laisvės kovų dalyvių ir vadovų atsiminimus. Stambus veikalas yra kelių šimtų puslapių apimties ir jis įneš daug naujo į mūsų laisvės kovų interpretaciją. Veikalą redagavo istorikas Pr. Čepėnas, ruošiasi išleisti Liet. Karių veteranų s-ga "Ramovė".

— **Penktasis Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas,** buvęs numatytas šaukti 1970 metais Urugvajuje, atsakingų Montevideo lietuvių veikėjų nutarimu atidėtas dėl šiuo metu nepalankių tame krašte politinių sąlygų. Tikimasi, kad kongreso rengimą perims Brazilijos ar kurio kito krašto lietuviai, kur bus palankesnės sąlygos. (E)

Lietuvos Dainos ansamblio nariai, susitikę dabar. I-je eilėje iš k. į d. Mykolas Antanavičius, Elena Paulauskas — šeimininkė ir sukvietusi svečius, Adele Pankevičiūtė-Klimas, Violeta Tamkiūtė-Praneskus, Ella Ramošaitė-Binger, Juozas Antanavičius; II-je eilėje Antanas Eimutis, Petras Vasiliauskas, Julija Kabošius, Vincent Paulauskas, Antanina Žarskytė-Binkins, Albert Tamkus. Nuotraukoje nėra keletos, kurie atvyko vėliau. Nuotr. C. Binkins

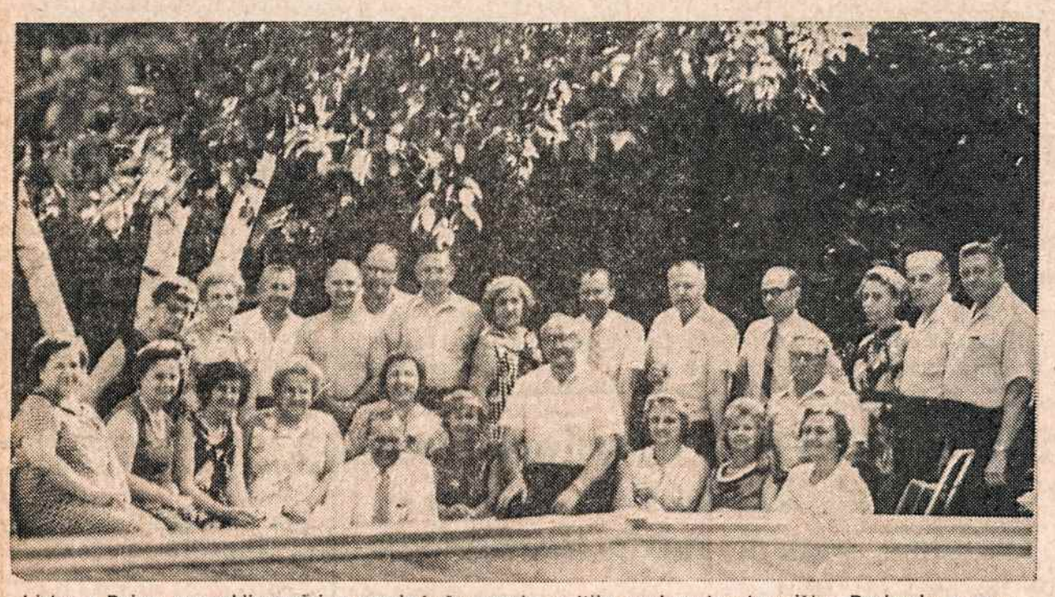

Lietuvos Dainos ansamblio nariai su vyrais ir žmonomis, susitikę po daugel metų vaišėse, Paulauskų namuose Woodhavene. Vidury — šeimininkai Helen ir Vincentas Paulauskai. Nuotr. C. Binkins

KAS ATSIMENA ANSAMBLĮ "LIETUVOS DAINA"?

New Yorke kadaise apie 1932 metus buvo įkurtas ansamblis. Įkūrė jį dainininkas Jonas Byra, buvęs Lietuvos operos solistas tuo metu atsilankęs Brooklyne. Jis surinko geriausius balsus ir taip sudarė vienetą ir pavadino "Dainų ansambliu", kurį mokė ir jam vadovavo pora metų. Su ansambliu sėkmingai gastroliavo.

Išvykdamas ansamblį paliko gerai muzikei ir dirigentei Violetai Tamkiutei. Tada ansamblis buvo pavadintas "Lietuvos daina". Šiam ansambliui gerai sekėsi.

1935 New Yorko didelis laikraštis — N. Y. Journal surengė muzikos festivalį Polo Grounds. Festivalis buvo tarptautinis, jame dalyvavo visokių grupių chorai, ansambliai. Tame festivalyje Violetos Tamkiutės diriguojamas "Lietuvos dainos" ansamblis laimėjo pirmąją premiją. Tai tikrai buvo linksma lietuviam ir pačiam ansambliui.

Ansamblis nebuvo didelis — dvylika balsų, bet balsai visi buvo rinktiniai. Tad ansamblis galėjo turėti gerą lygį. Kur tik jis dalyvavo, visur buvo priimtas su entuziazmu.

Per pirmąją pasaulinę parodą New Yorke ansamblis dainavo visokiuose tarptautiniuose festivaliuose, lietuviškas dainas skleidė ne tik pačioje parodoje, bet ir Brooklyno muziejuje, ligoninėse, Manhattan Center, dienršč. Daily Mirror koncerte, kuriame irgi buvo viršūnėse. Ką gi sakyti apie koncertus lietuviam! Ansamblis ten buvo sutinkamas su dideliu nuoširdumu ir entuziazmu.

Praeitį prisiminus

Šiemet po daug metų ir ilgo nesimatymo ansamblio nariai Vincentas ir Elena Paulauskai sumanė pakviesti senus narius į savo puikią rezidenciją Woodhavene. Taip vieną gražų sekmadienį buvę ansamlio nariai ir jų šeimos susirinko į Paulauskų namus ir į sodą. Šeimininkai svečius didžiai nustebino — kiekvienam jie davė stiklinę su išrašytais jų vardais ant stiklo. Taip visi galėjo prisiminti pavardes, jei kas buvo užmiršęs, o užmiršti galėjo, nes kiti buvo net 30 metų nesimatę. Paulauskų vaišingumas buvo labai didelis—davė puikius pietus su įvairiausiais gėrimais. Buvę dainininkai prisiminė ir dainas ir daug jų išdainavo.

Buvo tikrai malonu vėl susitikti, visą dieną praleisti draugėje tokiuose vaišinguose namuose. Kartu prisiminėm ir mirusius ansamblio narius: Kazimierą Hoffmaną — solistą, Aldoną Lukas — solistę, Mary Thomas, Sanilsovą Kažameką — solistą.

Išsiskirstydami pažadėjom dažniau susitikti ir prisiminti ansamblio kūrėjus ir pačią ansamblio veiklą. **B.**

Lilijos Šukytės koncertas Hartforde

Lilijos Šukytės koncertas Hartforde rengiamas spalio 5 d. 3 v. popiet. Prašome kaimynų tuo metu nerengti kitų parengimų, kad visi turėtų progos pasiklausyti lietuvaitės — Metropolitan operos solistės — dainininkės, kuri šią vasarą taip gražiai pasirodė Miuncheno operoje Vokietijoje.

Bilietų į koncertą galime gauti: Hartforde Švč. Trejybės svetainėje po kiekvienų mišių sekmadieniais, Waterbury — p. Vaitkaus knygyne kasdien, New Havene — sekmadieniais po lietuviškų mišių 10:30 v. mažojoje svetainėje ir New Britaine — sekmadieniais po paskutiniųjų mišių (11 val.) parapijos salėje.

Koncerto pelnas skiriamas Neringos stovyklai.

Padėka

Mūsų brangiai mamutei, uošvei ir močiutei, Viktorijai Prapuolenytei — Jocienei mirus, dėkojame gerbiamiem dvasiškiam: klebonui kun. J. Aleksiūnui, kun. A. Račkauskui ir kun. L. Budreckui už aukotas iškilmingas šventas mišias bažnyčioje.

Ypatingai dėkojame kun. A. Račkauskui už sukalbėtas maldas atsisveikinimo vakarą, p. A. Samušiui už jautrius žodžius, atsisveikinant Maironio šeštadieninės mokyklos vardu ir visiem mokytojam už šventas mišias ir atsilankymą koplyčioje.

Nuoširdžiai dėkojame visiem draugam ir pažįstamiem, užprašiusiem šventas mišias, puošusiem jos karstą gėlėmis, lankiusiem ją koplyčioje ir palydėjusiem į amžiną poilsio vietą.

Didelis ačiū Marytei Šalinskienei už nuoširdų patarnavimą ir visiem už paguodą mūsų liūdesio ir skausmo valandoje.

Nuliūdę: duktė, žentas ir anūkės

A.A. PETRONĖLĖ SVILIENĖ

Seselių vienuolyno prieglaudoje Brocktone, ilgesnį laiką negalavusi, rugpiūčio 18 mirė Petronėlė Svilienė. Buvo pašarvota J. Caspero koplyčioje So. Bostone. Palaidota rugpiūčio 21 iš Šv. Petro lietuvių bažnyčios Naujose Kalvarijos kapinėse. Į kapus palydėjo gražus būrelis giminių, artimųjų ir bendros lietuvių šalpos bendradarbių su Balfo pirmininku kunigu Martinkum priešaky. Paskutinį dvasinį patarnavimą kapinėse atliko kun. Albinas Janiūnas.

Petronėlė buvo gimusi 1884 spalio 29 Lėgų kaime, Rietavo valsčiuje, Telšių apskrity, pasiturinčio ūkininko šeimoje. Subrendusi ištekėjo už našlio Zigmo Svilo, kurs turėjo medžio apdirbimo įmonę ir žemės ūkelį Telšiuose.

Velionė Petronėlė turėjo įgimtą socialinį jautrumą. Gyvendama Telšiuose, rūpinosi vietinės prieglaudos gyventojais: silpnesnius vaikus pasiimdavo pas save į namus, juos išprausdavo, sustiprindavo ir vėl grąžindavo prieglaudai. Panašūs darbai ją džiugindavo, ramindavo. Išaugino dvi dukteris, Eugeniją ir Birutę, bei du sūnus, Vytautą ir Alfonsą. Vytautas nuo okupanto bolševiko rankos žuvo, kiti visi vaikai gyvena Bostono apylinkėse. 1932 vyras mirė. Žento Prano ir dukters Birutės Martinkų rūpesčiu motina Petronėlė paskutiniu transportu iš Lietuvos, rusam okupuojant Lietuvą, atvyko į Ameriką, į Bostoną, ir aštuonerius metus išgyveno pas juos.

Kada Amerikos lietuviai pajuto lietuvių vargus Vokietijoje, Petronėlė buvo viena iš pirmųjų Bostone Balfo ir sponsorių organizatorė. Ji pati tada įsigijo butą sau ir naujųjų ateivių laikinam priglaudimui.

Petronėlė Svilienė

Ne vienas suvargęs uoste lietuvis iš jos rankų gavo sumuštinį, o taip ir pirmą nakvynę. Taip ji dirbo iš peties ir širdies. Tai buvo tikra suvargusių lietuvių motina. Ne vienas ir dabar su dėkingumo meile prisimena aną gyvą, pilną energijos ir meilės savo tautiečiam Petronėlę Svilienę, bevaikštinėjančią Bostono uoste su pintine sumuštinių, klausinėjančią butų ir darbo. Naujų ateivių rūpesčiai buvo ir jos rūpesčiai. Jos niekur netrūko: ji šalpai aukas rinko, parengimuose vaišėm maistą gamino ir džiaugėsi, kad jėgos leido. Visada buvo patenkinta, linksma, atlikusi artimui gražų darbą. Nemanau, kad ji bijojo mirties, tiek daug gerų darbų atlikusi. Mačiau ją kartą vienuolyno bendrabuty, nors jos jėgos jau baigėsi išsekti, bet dvasioje laikėsi tvirtai ir šviesiai. Taip einant prie žemiškos kelionės pabaigos, savuosius prašė palaidoti humaniškai, su gėlėmis. Jos noras buvo ištesėtas. Mirusių mieste jai buvo parinkta iškili vietelė netoli bendradarbių su gyvomis gėlėmis. Jos gyvos norui tenkinti vargstančius jos gražiam atminimui paskutinį kartą atėję atsisveikinti, koplyčioje ir kapinėse, šalpos reikalam sudėjo 117 dol. Balfo planam vykdyti.

Paliko nuliūdime dukterys Eugenija Mališauskienė, Birutė Martinkienė, sūnus Alfonsas su šeima, dešimt anūkų ir artimieji.

K. Šimėnas

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

—•—

Adv. Dr. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojam. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Cooperative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

NĖRA GARANTIJOS

Klausimas

1967 pavasarį mūsų kaimynas, kuris buvo "stock broker" (akcijų pardavėjas), pasišaukė mane pas save ir pasakė, kad yra retos progos nusipirkti ypatingai vertingų akcijų. Jis man paaiškino, kad viena žinoma firma žada pirkti kitos nežinomos firmos akcijas ir nori priimti keletą privačių investuotojų. Jis pats perkąs akcijų už 2000 dolerių ir, esą, pirktų daugiau, jei turėtų "laisvų" pinigų. Prieš tai keletą kartų jis man buvo davęs gerų patarimų dėl akcijų pirkimo, ir todėl aš juo pasitikėjau. Daviau mam čekį jo vardu, bet viršuj pažymėjau, kad tai yra skirta pirkti akcijom.

Po poros savaičių kaimynas man atnešė į namus 50 "stock certificates". Pasakė, kad per pirmuosius metus nereikią laukti didelių dividendų, bet kad pačios akcijos brangsiančios kas mėnesį.

1967 rudenį mano kaimynas išsikraustė į kitą valstiją, pardavęs savo namus. Jis man paliko savo "būsimą" adresą ir dar pasakė, kad su juo susisiekčiau, kai būsiu "milionierius", ir kad jam padėkočiau.

1968 pavasarį man pasidarė neramu dėl tų savo naujai pirktų akcijų, nes iš buvusio kaimyno negavau nė žodžio, nors jam parašiau. Nuėjau pas buvusį jo darbdavį ir paklausiau, kur dabar jis dirba. Man aštriai buvo atsakyta, kad jie nežino, bet nieko daugiau apie jį nepasakė. Tada kilo man įtarimas, kad gal jis "ne geruoju" išėjo.

Kitą dieną pasiėmiau savo akcijas ir nuėjau į tą pačią įstaigą. Pasakiau, kad norėčiau akcijas parduot, jei gaučiau gerą kainą. Jie pasižiūrėjo, pakraipė galvą ir pasakė, kad tų akcijų firma yra bankrutavusi ir kad tos akcijos nieko nėra vertos. Aš jiem tada papasakojau visą reikalą. Jie nė kiek nenustebo. Matyti, žinojo apie mano buvusį kaimyną.

Dabar klausimas: ar žmonės Amerikoje turi kur nors registruotis, jei persikelia į kitą valstiją? Jei ne, kur ir kokiomis priemonėmis aš galėčiau susirasti savo buvusį kaimyną? Ar yra kokia įstaiga, kuriai galima pasiskųsti ir kuri padėtų suieškoti tą sukčių ir jį nubausti? Ar yra prasmės pasitarti su vietiniu advokatu? Ar jis galės man kuo nors padėti?

Skaitytojas,
Michigano valstija

Atsakymas

Jei žmogus Amerikoj nori pasislėpti, jo surasti beveik neįmanoma. Aš pažįstu žmones, išleidžiančius tūkstančius, samdant vadinamuosius "investigatorius" (seklius), kurie deda visokių pastangų žmogui surasti, ir tai dažnai jiem nepasiseka.

Įstaiga, kuri vadinasi F.B.I. (Federal Bureau of Investigation), ieško nusikaltėlių metų metais.

Tamstos buvęs kaimynas greičiausiai ir su kitais žmonėmis pasielgė taip, kaip su Tamsta. Būtų pravartu apie tai pasikalbėti su vietine F.B.I. įstaiga. Tačiau nėra garantijos, kad pasiseks kaimyną surasti. Tokie žmonės pakeičia savo pavardes, gauna kitus vadinamus "means of identification" (asmens liudijimus) ir dažnai keičia gyvenamas ir darbo vietas.

Jei pavyktų kaimyną surasti, jis, žinoma, būtų traukiamas kriminalinėn atsakomybėn, ir, be to, Tamsta jį galėtum patraukti civilinėn atsakomybėn, t.y. galėtum iš jo ieškoti nuostolių. Tačiau ir gavęs teismo sprendimą (judgment) 5000 dol. su viršum sumai, iš jo, greičiausiai, nieko negautum. Tokie asmenys arba nieko neturi, arba, jei ką turėjo, spėjo paslėpti kito asmens vardu kurioj nors negirdėtoj vietoj.

Tikiuosi, kad tas skaudus įvykis bus Tamstos panaudotas kaip pamoka ateičiai. Sunku suprasti, kodėl žmonės pasitiki kitais, nepasitarę ir neištyrę reikalo. Tokie sukčiai, kaip Tamstos buvęs kaimynas, pasinaudoja žmonių noru greitai ir lengvai pasipelnyti.

Perkant akcijas, reikia turėti pagrindinių žinių apie tos rūšies "prekes". Geriausia yra pasitarti su geros, žinomos firmos specialistais, ir tai turi būti padaroma per pačios firmos įstaigą, o ne privačiai. Tokiu atveju, jei tarnautojas Tamstą apgautų (o tai retai pasitaiko, nes firmos su gera reputacija labai "atsargiai" samdo tarnautojus), pati firma būtų atsakinga.

Skaitytojai, Illinois valstijoj

Neabejoju, kad Tamstos giminaitė turi teisę gauti kompensaciją (Workmen's Compensation). Jos darbo įstaiga turės jai sumokėti už tą laiką, per kurį ji negalėjo dirbti; taip pat turės apmokėti visas jos gydymo išlaidas. Ateity, jei ji negalėtų dirbti dėl tų sužeidimų, jos įstaiga liks atsakinga. Faktas, kad nebuvo tuoj surašytas protokolas, arba kitos Tamstos aprašomos aplinkybės neturės reikšmės, nes jos darbovietė "žinojo", kad ji buvo sužeista darbe.

Sakydama, kad darbovietė yra atsakinga, aš prileidžiu, kad ji neturi draudimo bendrovės, bet tvarko savo draudimą (self-insured). Žinoma, jei taip nėra ir Tamstos giminaitės darbovietė turi draudimo bendrovę, reikia galimai greičiau su ta bendrove susisiekti. Patarčiau pasiimti vietinį advokatą, kuris patikrins, ar darbovietė yra apie tą įvykį pranešusi industrinių akcidentų centrinei įstaigai, tuos reikalus prižiūrinčiai ir tvarkančiai.

Matematika praktikoj

Ūkininkas mirdamas savo testamente paskirstė savo turtą trim sūnum: "Visų mano turimų mulų pusę palieku vyriausiam sūnui, trečdalį — viduriniam, o devintą dalį jauniausiam."

Testamento vykdytojas nuvyko į ūkį ir rado 17 mulų. Kaip jis beskaičiavo, niekaip negalėjo išspręsti padalinimo klausimo. Pagaliau linksmas rado išeitį.

Savo mulą pridėjo prie ūkininko mulų ir susidarė 18. Tada pusę gyvulių, t.y. devynis, atidavė vyriausiam sūnui. Vieną trečdalį, t.y. šešis, atidavė viduriniam. Pagaliau vieną devintadalį, t.y. du, paliko jauniausiam sūnui. Žinoma, dar liko vienas, jo anksčiau pridėtas mulas, kurį jis ir pasiėmė. Testamentas gi buvo tiksliai įvykdytas, nes devyni, šeši ir du bendroj sumoj ir sudaro 17.

Knyga — geriausias draugas

Jonas Aistis, Elegijos — 2.50 dol., Penktoji Pradalgė — Literatūros Metraštis 1968 — 3.50 dol., Šekspyro Sonetai. Vertė Alfonsas Tyruolis— 4 dol., Šventadienio Žodis, Kunigas Ant. Valiuška—3 dol., A. Škėma, Raštai I t. — 6 dol. V. Kavolio Lietuviškasis Liberalizmas — 3 dol., Liūnės Sutemos Bevardė Šalis — 3 dol., A. Landsbergio Penki Stulpai — 2 dol., J. Meko Gėlių Kalbėjimas — 1 dol., J. Meko Pavieniai Žodžiai — 4 dol., K. Almeno Gyvenimas tai kekė vyšnių — 5 dol., V. Kavolio Nužemintųjų Generacija — 2 dol.

Lithuania 700 Years, parašė A. Budreckis, J. Jakštas, J. Puzinas, S. Lozoraitis, redagavo A. Gerutis. Knyga parašyta anglų kalboje, didelio formato, kietais viršeliais, 474 psl. kaina 12 dol. Liepsnos ir apmaudo ąsočiai, premijuotas J. Gliaudos romanas, kaina 4 dol. Kelias į Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, J. Puzinas, išleido Karys, kaina 2.50 dol.

Vergijos kryžkeliuose. S. Rūkienė, kaina 5 doleriai, Lietuvių literatūra svetur, redagavo K. Bradūnas, kietais viršeliais 10 dol., Ant. Vilnelės tilto, P. Jurkus, kaina 2.50 dol. Peilio ašmenimis, J. Jankus, premijuota, kaina 3 dol. Dangus debesyse, J. Švaistas, premijuota, kaina 2.50 dol.

Gatvės berniuko nuotykiai, R. Spalio apysaka jaunimui ir senimui. 2-oji Alg. Trinkūno iliustruota laida. 528 psl. minkštais viršeliais 4 dol., kietais — 5 dol. Labai graži dovana ypač jaunimui. Išleido dr. Vydūno fondas Chicagoj.

R. Spalio anksčiau išleista Alma Mater, kurios kaina kietais viršeliais 5 dol. Taip pat Užsienio Lietuvių Spaudos Metraštis — kaina 2 dol. Lietuvos Geografijos Vadovėlis, Z. Ašoklio, kaina 1.50 dol.

"Tautos keliu" — dail. Jurgio Juodžio tapybos kūrinių albumas. 50 spalvingų paveikslų iškelia Lietuvos valstybės tęstinumą nuo vainikuoto karaliaus Mindaugo laikų. Kaina 7 dol.

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemokantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuviai pranciškonai Brooklyne. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pradedantiems mokytis lietuvių kalbą: **Lithuanian Reader for Self-Instruction.** Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol.

"Atsiminimai iš Balfo veiklos". Prel. dr. J.B. Končiaus veikalas apima Balfo įsikūrimo istoriją, lietuvių gyvenimą tremtyje, naujakurių būklę Amerikoje. 144 iliustracijos. Tinkama ir naujakuriam pasiskaityt ir kvietėjam padovanoti. Kaina 3 dol. Kietais viršeliais 4 dol.

"Vytautas the Great". Prel. dr. J. B. Končiaus istorinis veikalas apie didįjį Lietuvos kunigaikštį anglų kalba. Graži dovana angliškai kalbantiem. Kaina 2 dol. Kietais virš. 3 dol.

"Awakening Lithuania". Profesorius J. Stukas anglų kalba aprašo lietuvių tautinį atgimimą. Kaina 3 dol. Kietais viršeliais 4 dol.

Dainų Sūkuryje, populiarios bei šokių dainos, 1 dol.

Su Daina, dainorėlis. 392 populiarios lietuviškos dainos, 2 dol.

Šios bei kitos knygos ir plokštelės gaunamos: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Lietuviai miško mokykloje 1969 m. iš k. į d. Jonas Klasevičius, Jurgis Pacenka, Česlovas Kiliulis ir Mykolas Manomaitis.

SKAUTŲ AUKŠT. MIŠKO MOKYKLA

1919 škotas W. F. De Bois Mac Laren, nupirkęs Gillwell parką, dovanojo skautų organizacijai, kad jame būtų rengiami vadovų lavinimo kursai.

Baden Powell 1919, išleisdamas pirmą vadovų lavinimo laidą kiekvienam dalyviui dovanojo po du karolius — medžio rąsto formos. Tie karoliai buvo padaryti iš žuvies kaulo ir nešiojami odiniu dirželiu po kaklu pasirišus. Tai buvo panašūs karoliai, kuriuos B.P. parsivežė iš vienos Afrikos tautelės vado 1888. Nuo to laiko kursai gavo "Wood Badge" — miško mokyklos vardą.

Amerikoje pirmoji miško mokykla atsirado 1948. Iki šio laiko ją baigė apie 2,000 vadovų. Joje lektoriai yra visi savanoriai, dirbą be jokio atlyginimo.

Visos tokios mokyklos yra registruotos Tarptautiniame Skautų Biure Londone, ir iš ten gaunami medžio karoliai ir kaklaraikščiai. Medžio karolius galima gauti tik vieną kartą gyvenime. Valstybės, pravedusios kursus, pristato sąrašus į Londoną 6 mėn. laikotarpyje prisiunčiami medžio karoliai su kaklaraikščiu, kurie yra įteikiami iškilmingoje sueigoje.

Amerikoje yra dviejų rūšių mokyklos: viena aukštiesiem vadovam lavinti, kita — draugininkam. Į tuos kursus kandidatai parenkami labai rūpestingai, vadovai su dideliu skautišku patyrimu, įvairių kursų vadovai ir aktyviai dirbą su amerikiečiais. Lietuviam į ją patekti yra sunku dėl minėtų priežasčių. Uniforma dėvima kaip ir pirmoji 1919 — trumpos kelnės, marškiniai be rankovių, ilgos kojinės ir veltukė ant galvos, žalias kaklaraikštis, ant kurio rudos spalvos rąstas su per vidurį įkirstu kirviu. Lavinimas trunka 9 dienas, kurių kiekviena akimirka yra užimta.

Šiais metais Camp Plymouth, Vermont, pakviesti skt. Česlovas Kiliulis ir jūr. sktn. Mykolas Manomaitis, baigė mokyklą su gerais atsiliepimais.

Šiais metais buvo valstybinės miško mokyklos 354 laida su 53 vadovais. Baigusių tarpe buvo dar du lietuviai: Jonas Klasavich — iš Berlin, Conn., ir Jurgis Pacenka — iš Oxford, Mass. Tai ankstesnės kartos lietuviai, tačiau abu tebekalba lietuviškai ir tuo didžiuojasi.

Bostoniškiai sktn. Česlovas Kiliulis ir jūr. sktn. Mykolas Manomaitis, tik ką grįžę iš šios skautiškos mokyklos, persipakavę kuprines, skubėjo į lietuvių skautų stovyklas praturtinti programos.

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

• Lietuvos vicečempionas A. Butnorius (Kaunas) gerai pasirodė tarptautiniam turnyre, Vilniuje. Jis su Jugoslavijos vicečempionu R. Ničevskiu pasidalijo 5-6 v.v., surinkę po 6 tš. iš 11 galimų. Turnyrą laimėjo leningradietis V. Faibisovičius, sukalęs 8 tš., A. Kopengut 7½, J. Razuvajevas (Maskva) 7, J. Anikajev 6½. Žemiau Butnoriaus ir Ničevskio liko Grigorianas, Timoščenko, čekas Kupka, suomis Vesterine, olandas Timan ir vengras Ferenc Portisch.

• Illinois p-bėse dalyvavo 190 šachmatininkų, jų tarpe 6 lietuviai. Pirmenybes laimėjo W. Martz, Wisc. ir latvis E. Karklinš, Chicago, surinkę po 6½ tš. iš 7 galimų. DeFotis ir R. Verber po 6 tš. Iš lietuvių geriausiai sužaidė 18-metis Antanas Jasaitis, sukalęs 5½ tš., K. Ramas 5, P. Tautvaišas 4½, K. Jankauskas 4, V. Karpuška ir Zinkevičius po 3 tš.

• Ignas Žalys ir Kazys Merkis atrinktųjų Amerikos "Postal Chess" žaidėjų sąraše. "Chess Review" rugsėjo nr. paskelbė garbės sąrašą, kuriame Ignas Žalys įvardintas devintuoju su 1770 tš., Kazys Merkis 25-tu — 1692. 43-čias latvis Dreibergs — 1638 ir 48-tas kitas latvis Erkmanis — 1632.

Pavasariniam "Postal Rating'e" buvo 9 pabaltiečiai; dabar beliko keturi, kiti iškrito. Kitų lietuvių įvertinimai tokie: Beržanskis 936, Brazys 1144, Bullockas 1106, Delva 1444, Dumas 1144, Grivainis 1546, Gulbis 1138, Kontautas 1566, Letzkus 1068, Miliaukas 1294, Paransevičius 1132, Rudelis 1468, Dr. Sidrys 1266, Sirutis 1300, Stonkus 1340, Undžius 1082, Vedeikis 1313, Vincent (Vincaitis) 1200, Zablackis 1136.

SPORTAS

COLLEGE POINT SC:LAK 3:1 (1:0)

Pirmąsias šio sezono futbolo pirmenybių rungtynes teko pralaimėti. Mūsiškiai žaidė, palyginti, neblogai. Ateityje reikėtų laukti ir geresnių pasėkmių. Priešininkas, atrodo, bus rimtas kandidatas į pirmąją vietą. LAK žaidė šios sudėties: Malinauskas I; Budraitis, Kulys, Remėza II, Kreicas; Vainius II, Sileikis; Vainius IV, Market, Česnauskas, Bileris. Rungtynių galima buvo ir nepralaimėti. Pirmas įvartis buvo mūsų savižudis, o trečias iš 11 m. baudinio. Česnauskas vieną kartą nerado tuščių vartų. Gynime didelė parama iš pensijos grįžęs Kulys. Nors ir lėtas, bet ramus ir užtikrintas. Puolime viską gadino per ilgu delsimu Market. Geriausiai iš mūsiškių šį kartą sužaidė Šileikis. Neblogas ir Vainius II. Spartusis Bileris, pasiekęs garbės įvartį, atrodo, darosi įvarčių medžiotoju (du įvarčiai Chicagoje). Remėza II tuo tarpu, atrodo, darosi nuolatiniu priešininko pagelbininku. Ir šį kartą padarė visai nereikalingą baudinį. Komandos vadovui Remezai I patartina skubiai savo žaidikus išmokyti, kad ir paprasčiausių padavimų. Štai, kad ir iš gynimo tik vienintelis Kulys tesugebėdavo kamuolį tiksliu adresu pasiųsti. Kaip minėta, su šiuo vienetu šiais metais vargo neturėsime.

Rezervinė gavo 1:7. Čia ateitis visai liūdnai atrodo.

Šį sekmadienį mūsų priešininku yra Stamford United. Rungtynės įvyksta Cummings parke, Shippan Ave., Stamford, Conn. Pradžia 3 val. Rezervinės nežaidžia.

Atletas

EGZOTINIAI VIRTI EKSTRAKTAI NEGALAVIMAM PAŠALINTI

Kai Rosamond Bayne Powell parašė "Housekeeping in the Eighteenth Century", ji pridėjo visą eilę keistų ir stebinančių priemonių prieš įprastinius negalavimus Anglijoje. Atrodo, kad senovės anglai persivalgydavo ir vargdavo nuo įvairių negalavimų. Jie tikėję, kad inkstai pagydomi vabzdžių sriuba, dantų skausmas sumažinamas geriant ekstraktą iš lydekos akies. Kitiem negalavimam gelbėję "virti ekstraktai" iš oktopų, vėžių akių ar žalčių.

Šių dienų virimo vadovėliai nebeturi "virtų ekstraktų" receptų. Medicinos mokslas per paskutinius 200 metų yra žymiai patobulėjęs. Susilaikymas valgant taip pat plačiau priimtas negu 18-tame šimtmety. Bendras dėsnis — vengti riebalų ir aštrių valgių, ypač sulaukus 50 metų amžiaus. Tinkamas baltymų kiekis reikalingas kartu su žalumynais ir vaisiais. Aukštas baltymų nuošimtis žinomas importuotame lenkiškame kumpy. Šis kumpis neturi riebalų, bet sultingas ir skoningas. Pamėginkit šį vakarą ir įsitikinsit. Paprašykit maisto krautuvėje bet kurios iš trijų rūšių: Krakus, Atalanta ar Tala. Jos visos geros. (Praneš.)

IEŠKOM FUTBOLININKŲ!

Lietuvių Atletų klubo rezervinei komandai reikalingi futbolininkai. Kviečiame suinteresuotus kreiptis pas S. Remėzą. Tel. 827-8194.

PADĖKA

Jonui ir Rimantui Klivečkoms už du kartus padovanotas LAK futbolo komandai vasarines uniformas reiškia padėką LAK žaidikai ir vadovybė.

Dėmesio visiems PODAROGIFTS, Inc. klijentams!

Mes džiaugiamės galėdami pranešti, kad dėka pasitarimų, įvykusių Amerikoje su Vneshposyltorgo prezidentu ir asmeniško vizito Podarogifts prezidento Maurice Rifkin Maskvoje, padaryti pakeitimai ir pagerinimai, priimant užsakymus dovanoms.

1. Komisijos arba mokesčiai nebebus imami nuo dovanų *gross* sumos mokėtos pirkėjo, bet visi mokesčiai bus pridedami prie užsakymo *net* sumos, taip, kad nekiltų nesusipratimų ar klausimų tarp Vneshposyltorgo ir gavėjo.
2. Prekių kainos yra sumažintos. Naujas kainoraštis bus paruoštas mėnesio arba dviejų laikotarpyje ir siunčiamas paprašius.
3. Iki to laiko mes prašome gerbiamus klijentus, siunčiant dovanas, naudotis DOVANŲ PAŽYMĖJIMU — MERCHANDISE PURCHASE ORDER; tuo būdu gavėjas galės pasirinkti prekes, kurios jam patinka.

"MOSKVITCH" automobilio užsakymai yra priimami kaip ir seniau, kol jų ribotas kiekis bus išnaudotas.

Dėl smulkesnių informacijų prašome kreiptis į mūsų prisijungusias firmas ar jų skyrius:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
716 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106 — Tel. (215) WA 5-3455

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
1776 Broadway, New York, N.Y. 10019 — Tel. (212) 581-7729

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
45 West 45th Street, New York, N.Y. 10036 — Tel. (212) CI 5-7905

arba tiesioginiai į

PODAROGIFTS, INC.
220 Park Ave. South, New York, N.Y. 10003 Tel. (212) 228-9547

Liet. Religinės Muzikos Komisija nepaprastai liūdi, netekus uolaus nario

A † A

Kompozitoriaus JUOZO BERTULIO

ir reiškia nuoširdžią užuojautą giminėms.

Kun. L. Budreckas

PAGERBTI LIETUVOS KANKINIUS DABARTINĖ PROGA NEPASIKARTOS

Mums dabar gyvenantiems tenka nepasikartojanti privilegija įamžinti Lietuvos vardą ir jos kankinių atminimą lietuviška koplyčia Šv. Petro bazilikoje, Romoje.

Tapti šio darbo dalininku laiko jau nedaug beliko.

Kviečiame visus įamžinti savo ir savųjų vardus Lietuvos Kankinių koplyčios kūrėjų tarpe.

Aukas siųsti adresu:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND
2701 West 68th Street Chicago, Illinois 60629

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti: GLenmore 2-2923

Pirmą kartą viešai spaudoje pristatoma sferinės geometrijos studija. Supažindinama su sferiniais dėsniais, teorija, kartu palyginama su linijinės geometrijos dėsniais. Leidinys vadinasi: **Spheric and Linear Laws of Geometry.** Autorius — **A. Stelingis.** Žinios naudingos visiem, ypač architektam, inžinieriam, menininkam, geometrijos mokytojam, industrijų vadovam ir pan. Kaina — 2 dol. Užsisakyti galima adresu: A. Stelingis, 85-16 88 Street, Woodhaven, N. Y. 11421. Galima gauti ir Darbininko administracijoje.

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

SERVICE

CEMENT WORK
ALL TYPES FOR THE HOME
Reasonable rates
Free Estimates Given
Call 843-6545

HAT & CANE Restaurant & Cocktail lounge Lunch dinner and Late supper parties, Showers, Communions and Confirmations. Accomodate 80 people — 70 Hackensack Ave. Hackensack N.J. Dial 201—487-4950

PARADISE DOG TRAINING SCHOOL
Obedient Guard and Attack trained Dogs for sale or rent — 104-41 Atlantic Ave. Richmond Hill, N. Y. 441-7106

ASSEMBLY WORKERS
No Experience Required
Will Train
Electronic Manufacturing
WHIPPANY ELECTRONICS
1275 Bloomfield Avenue
Fairfield (Caldwell) N.J.
(201) 228-2141

Factory utility men. A good opp'ty for ambitious men with mechanical interests. Excellent starting rates, liberal vacation plan, 10 paid holidays, group insur. plan. Apply personnel office 10 am to 3 pm or call (201) 245-2320 — H. K. Porter Co. Coupling Works, 109 Aldene Road Roselle, N.J. Eq. Opp'ty Employer.

ALL VENT CORP.
Rubbish Removal and Carting
Demolition, Lic. No. 6736 90 (665-394) — Free estimates. 324-8470 - 1

L & M CAR SERVICE
DOOR TO DOOR ANYWHERE
24 Hour Service
Wedding Parties Airports
Hospitals — Meter Rates
Call (212) 568-6000

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
MIchigan 2-4130

— **Rašomos mašinos** nuo mažiausios iki standard 92ž. liet. anglišku raidynais, taip pat TV, radijo ir biznio mašinos. Reikalaukite katalogėlių: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731 telef. (516) 757-0055.

H. W. MALE

WAREHOUSE SELECTORS
(6)
Night Work 8 PM - 5 AM
Work with Frozen Foods
We provide necessary clothing
$2.90 per hr. plus 10% Bonus
to $3.29 per hr.
After 30-60 days $3.50 per hr.
Call (201) 256-9000 ext. 281 ask for
Mr. Herb Keenan or Mr. Gilforte
HUDSON WHOLESALE
FILIGREE FOOD
Taft Rd. Totowa, N.J.

(3)
TRACTOR TRAILER DRIVERS
Work with Frozen Foods
Guaranteed work 5-day week
Call (201) 256-9000
Ask for
Mr. Herb Keenan or Mr. Gilforte
HUDSON WHOLESALE
FILIGREE FOOD
Taft Rd. Totowa, N.J.

BOYS
YOUNG MEN
Wanted in Shipping Department
Good Starting Salary
Chance for Advancement
Good working conditions
Apply —
PARK LANE LINGERIE COMPANY
15 Clinton St. Yonkers, N.Y.
(914) YO 3-6700

PRODUCTION TRAINEE SUPERVISOR
Large commercial laundry — H.S. Grad. Good starting salary, excellent future. Good benefits. Apply in person: **Consolidated Laundries** 311 East 94th Street, New York City or call Mr. Thomas 876-7500.

CHEMICAL OPERATORS
Starting Rate $3.08 plus shift differential and week end premiums. High School graduate or equivalent preferably with chemical operating experience. Contact Mr. J. L. Pfeifer 486-6000
AMERICAN CYANAMID COMPANY
Foot of South Wood Ave.
Linden, N.J.
(P.O. Box 31, Linden, N.J. 07036)
An Equal Opportunity Employer

MALE - FEMALE

General Factory Help for new clean plant in Westwood — Punch press, Assembly or Spray room experience helpful, but will train. For first shift 7:45 to 4:30 pm. Good fringe benefits. Apply **Kurt Versen Co.** 10 Charles St. Westwood, N.J. (201) 664-8200 Ext. 14

General Factory Help, MACHINE OPERATORS day or night shifts Experienced OK Union Shop — full benefits Fine Company. Will train for: **Punch Press - Brakes - Spot Welders.** Apply directly —
NII LABORATORY FURNITURE CO.
270 Duffy Ave. Hicksville L.I.
516—931-3100

SERVICE

RENT - A - TRAILER
ERIBA CAMPING TRAILERS
$65 a week — any car can pull our trailers. See them at 65 Street & Metropolitan Ave. Maspeth.
Call GL 6-1039

PAMID HAVEN REST HOME
Florence Csik Prop.
N.J. State Approved
AGED & RETIRED MEN AND WOMEN
HOMELIKE AND COUNTRY ATMOSPHERE
Englishtown Road
Jamesburg
201—521-1194

ERNIE & RUDY'S
TEXACO SERVICE STATION
Open 6 AM to Midnigt Daily
Complete Automotive Service and Road Service. 4 No Beverwyck Rd. Lake Hiawatha N.J. 201—334-6976

FOR SALE

Church being demolished entire contents for sale: pews, stained glass windows, religious articles, complete church organ. **St. John the Evang. Church** E. 55th St. & 1st Ave., NYC Open daily Mon. thru Fri. 9-3 pm. D & D DEMOLITION CO., Inc. Mr. Drachman (212) 593-1817 - 18

H. W. MALE

EXP OPERATORS ON STREET DRESSES
Must do a complete garment. Steady work nice working conditions. TAILORED GIRL 307 West 38th Street N.Y.C. 11th Floor. Call — (212) LO 3-6577

Heidelberg Pressmen exp in offset & Letter press steady position, good pay hospitalization, other fringe benefits Work where you live in — A fine air cond plant quality workers will be happy here — **Castlereagh Press Inc.** 300 Buffalo Ave, Freeport L.I. Tel. 516—379-2122

WAREHOUSEMEN
for
LIBERTY U.A. RECORD DISTRIBUTING CORP.
Major record distributor needs several warehousemen. Advancement to supervisory positions possible — good starting pay, 40 hr week, excellent company benefits. Start at once. (201) 964-1560 — 1835 Burnett Ave., Union, N.J.

DISPLAY

PRIVATE GOURMET CATERING
We go to your Home or Church Affairs — for all occasions. Call PIERRE your Chef —
516—333-6752

MAPLE CREST KENNELS
BOARDING AND GROOMING ALL BREEDS
By appointment. Dial 201—462-8270 Oakland Mills Road Freehold N.J.

Tel. (212) 497-8865
Alfa Jeweler
A. ŪSELIS
Garantuotas laikrodžių taisymas
Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Puikūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim.
Charm Beauty Shoppe
REGINA ŪSELIENĖ — Tel. 497-8865
Pusmetinis sušukavimas. Kirpimas. Stilizavimas
Plaukų dažymas
267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKIŠKOS SPECIALYBĖS
SCHALLER & WEBER
AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI
Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užeikite — įsitikinsite!
9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9
New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewoode: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801
Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushinge: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

AUTOMOBILIŲ PATAISYMO ir NUDAŽYMO
reikalais kreipkitės į gerai patyrusius mechanikus, kurie sąžiningai atliks visus darbus.
Mantel & Doren, Inc.
83-12 Cooper Avenue
Glendale, N. Y. 111227
Tel. 894-4188

DARBININKAS

Vienuolynas ..... GL 5-7068
Spaustuvė ..... GL 2-6916
Redakcija ..... GL 5-7281
Administracija ..... GL 2-2923

NEW YORKO NAUJIENOS

Kultūros židinio — Jaunimo centro žemės šventinimo proga kun. Pijus Lekešis paaukojo 1000 dol. Emilija Galchus savo vyro Jono ir motinos Domiczlės prisiminimui prisiuntė 1000 dol. Konstantinas ir Veronika Kazlauskiai, New Hyde Park, N. Y., paaukojo 100 dol.

Dar galima įsigyti bilietų į Kultūros židinio — Jaunimo centro žemės pašventinimo vakarienę-koncertą. Kreiptis į Šalinskų šermeninės įstaigą, Darbininko administraciją ar pranciškonų vienuolyną. Likę bilietai bus parduodami prie įėjimo St. Matthias salėje. Žiūrėk nurodymus ketvirtam ir šiame puslapiuose.

Kultūros židinio — Jaunimo centro žemės šventinimo proga rugsėjo 21 įvyks taip pat ir koncertas — vakarienė St. Matthias salėje. Invokaciją sukalbės kun. Antanas Petrauskas. Meninę programą atliks solistė Aldona Stempužienė. Jai akompanuos, o taip pat ir Čiurlionio, Bacho bei Schuberto kūrinius atliks pianistas A. Mrozinskas. Kalbės prel. J. Balkūnas ir L. B. New Yorko apygardos pirm. A. Vakselis. Užbaigos maldą sukalbės pranciškonų provincijolas tėv. dr. Leonardas Andriekus, OFM. Vakaro programą praves aktorius Vitalis Žukauskas.

N. Y. vyr. skaučių židinio sueiga įvyks rugsėjo 24, trečiadienį, 7:30 v.v. pas p. Gudaičius, 116-18 85 Ave., Richmond Hill, N. Y.

Inž. Gediminas P. Kurpis buvo pakviestas skaityt paskaitą JAV elektronikos inžinierių Microwave Integrated Circuits simpoziume, įvykusiame St. Louis, Mo., rugsėjo 10-11.

Alfonsas ir Janina Zdaniai, turį Maple Motel, 2151 Berlin Turnpike, Newington, Conn. 06111, tel. (203) 666-5429, užsisakę naujai Darbininką, kviečia lietuvius, keliaujančius pro šalį, užsukti pas juos, kur bus gražiai lietuviškai priimti.

New Jersey valstijos lietuvių respublikonų suvažiavimas rengiamas spalio 10 d. 8:30 val. vak. Lithuanian Liberty Hall patalpose, 269 Second St., Elizabeth, N. J. Darbotvarkėje klubo valdybos pranešimas, respublikonų partijos lietuviam atstovo adv. V. Abraičio pranešimas, veikimo gairių aptarimas ir klubo valdybos rinkimai. Kiekvieno lietuvio respublikono pareiga suvažiavime dalyvauti. Praneša P. Puronas, NJLR klubo sekretorius.

Už a.a. Lidijos Stanaitienės vėlę gedulingos mišios bus laikomos pranciškonų koplyčioje, 680 Bushwick Ave., rugsėjo 27, šeštadienį, 10 v.r.

Prie Highland Blvd. parduodamas 3 šeimų mūrinis namas. Informacijai skambinti po 6 v. v. tel. MI 7-9698.

Cypress Hills sekcijoj išnuomojami 2 baldais apstatyti kambariai. Pageidaujama dirbąs vyras ar moteris. Nuoma savaitei 15 dol. Skambinti nuo 9 v. ryto iki 4 val. popiet 827-7009.

N.Y. Ramovės skyriaus išvyka į gamtą įvyksta rugsėjo 28, sekmadienį. Susirinkimo vieta — J. Tomas, 9 Oakridge Pkwy., Peekskill, N. Y. 10-11 v. ryto. Bus paminėta Tautos šventė. Kviečiami išvykoje dalyvauti ramovėnai, jų šeimos, birutietės ir jų bičiuliai. Vykstama atskirai, nežiūrint oro sąlygų, lyjant pabendrausime viduje. Bendras narių susirinkimas drauge su šeimomis numatytas spalio 10 d. 7 v.v., L. Atletų Klube, Halsey St., Brooklyne. Dėl informacijų skambinti EV 5-5458 Vyt. Šventoraičiui.

Madų paroda, kuri buvo numatyta spalio 5, dėl techniškų kliūčių nukeliama į pavasarį.

Už a.a. Albiną Stadalninką jo vienerių metų mirties proga mišios bus aukojamos rugsėjo 21 d. 11 val. St. Mary's bažnyčioje, Stamford, Conn. 1 val. paminklo šventinimas St. John's kapinėse, Springfield, Conn.

Pianistas Aleksas Mrozinskas akompanuos solistei ir skambins solo Kultūros židinio vakarienėje

Solistė Aldona Stempužienė, iš Clevelando, dainuoja Kultūros židinio koncerte — vakarienėje rugsėjo 21 St. Matthias salėje, Ridgewoode.

ELIZABETH, N. J.

Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos bažnyčioje trijų dienų novena į Šiluvos Dievo Motiną Mariją buvo pravesta rugsėjo 8-10. Pamokslus lietuvių ir anglų kalbomis sakė žinomas ir geras pamokslininkas Tėvas T. Žiūraitis, O.P. Novena baigėsi iškilminga procesija, kurioje dalyvavo didokas skaičius parapiečių ir didelis parapinės mokyklos mergaičių choras, procesijos metu giedodamas Marijos giesmę. Nors šiame mergaičių chore lietuviškai kalbančių yra labai mažas procentas, tačiau klebono ir seselių mokytojų dėka Marijos giesmę giedojo lietuviškai.

8-tos rugsėjo minėjimas, kaip ir kiekvienais metais, Elizabethe lietuvių Laisvės salėje, rengiamas Tautinės Sąjungos skyriaus rugsėjo 20. Kalbėtoju yra pakviestas V. Bražėnas. Meninę dalį atliks solistė Irena Stankūnaitė, akompanuojant komp. J. Stankūnui. Po minėjimo bus užkandžiai ir pasilinksminimas. Ta pačia proga vyks ir D. Andriuškos darbų paroda. Jau eilė metų kaip šiam Tautinės Sąjungos skyriui energingai vadovauja P. Lanys.

Pabaltiečių demonstracijos

Demonstracija prie Jungtinių Tautų vyksta rugsėjo 20. Rengia Batunas ryšium su Ribbentropo-Molotovo slapto susitarimo 30 metų sukaktimi. Pradžią 2 v., tęsis iki 5 v. popiet. Visi kviečiami kuo gausiausiai dalyvauti.

Kongresmanas Mario Biaggi irgi kalbės protesto demonstracijoje prie Jungtinių Tautų rugsėjo 20.

Protesto demonstracija bus prie Jungtinių Tautų, Hammarskjold Plaza, prie 1st Ave ir 47 Street. Pradžia 2 val.

Informacijų reikalu skambinti: į Batuno įstaigą — (212) 828-2237, Batuno vykdomajam pirmininkui Kęstučiui Miklui (516) 935-0896, N. Y. LB apygardos pirmininkui A. Vakseliui (212) 846-3246.

Aktorius Vitalis Žukauskas praves Kultūros židinio koncertą ir vakarienę rugsėjo 21

BOSTONO ŽINIOS

Kun. Hermanas Jonas Šulcas, Romoje baigęs mokslus ir neseniai įšventintas į kunigus, rugsėjo 21 lankysis Bostone ir 10 val. šv. Petro bažnyčioje aukos mišias.

Kun. Juozas Trinka, prieš dešimtį metų laikęs primicijas lietuvių šv. Petro bažnyčioje, atostogauja pas savo gimines Bostone. Šiais metais kun. Trinka pakeltas klebonu Šv. Jono parapijoje. Birchwood, Wisconsin. Jis dar aprūpina dvi misijų bažnyčias toliau už savo parapijos.

Šv. Petro CYO orkestras po vasaros atostogų vėl pradėjo savo pratybas. Priimami nauji kandidatai. Užsiregistruoti galima pas kun. Juozą Svirską, dvasios vadą.

Maspetho žinios

Tretininkų rekolekcijos bus spalio 3-5. Rytais po pirmų mišių bus pamokslėliai. Naujų narių priėmimas spalio 4. Metinis susirinkimas bus spalio 12 d. 3 val. popiet.

Marijona Tuskienė mirė rugsėjo 14. Palaidota rugs. 17. Nuliūdime liko Jonas Tuska, buvęs ilgametis parapijos zakristijonas.

Katalikų Veteranų Posto moterų skyrius turės savo "Penny Sale" parapijos salėje rugsėjo 26.

Fatimos statulos atsilankymas parapijoje spalio 5-7. Vakarais pamaldos angliškai 7:30 val.

Keturiasdešimtės atlaidai šiemet bus tik vieną dieną — spalio 7.

Tikybos pamokos specialiai studentam, lankantiem aukštesniąsias mokyklas, bus dėstomos Šv. Petro lietuvių parapijos mokykloje trečiadieniais, pradedant rugsėjo 24 d. 7 v. v. Tėvai raginami siųsti jaunimą į savo parapijos pamokas, kurias dėstys paruošti mokytojai. Vadovauja kun. Juozas Svirskas, vikaras.

N. Anglijos Lietuvos vyčių pusmetinis suvažiavimas įvyks rugsėjo 27-28 Šv. Kazimiero parapijoje Worcestery, Mass. Seimą sutiko globoti kun. Jonas Jutkevičius. Lietuviškos mišios seimo proga bus aukojamos 5 val. popiet sekmadienį, rugsėjo 28. Mišias laikys ir pamokslą pasakys kun. Albinas Janiūnas, šv. Petro parapijos vikaras So. Bostone, Lietuvos vyčių N. Anglijos apskričio dvasios vadas.

Lietuvių Bendruomenės Kultūros Klubo pirmas susirinkimas po vasaros atostogų įvyks rugsėjo 27 Tarptautinio Instituto patalpose, 287 Commonwealth Ave. Bostone. Institutas neseniai išsiuntinėjo savo nariams knygelę, kur painformuota, kada ir kas naudojasi Instituto patalpomis. Jis yra sukurtas, kad imigrantai greičiau pasisavintų šio krašto papročius, išmoktų kalbą, bet nedaroma jokios prievartos. Taip instituto patalpomis naudojasi bent keliolika tautybių, jų tarpe ir lietuviai, kurie kiekvieno mėnesio ketvirtą šeštadienį rengia savo susirinkimus.

Kultūrinių subatvakarių sezonas pradedamas rugsėjo 20 d. 7:30 v.y. Tautinės S-gos namuose Prano Baltonio dailės paroda. Jis yra skulptorius mėgėjas, savo parodas surengęs bent keliose miestuose. Pats gyvena Montrealyje, Kanadoje. Subatvakaryje parodos metu jis dar kalbės apie meną.

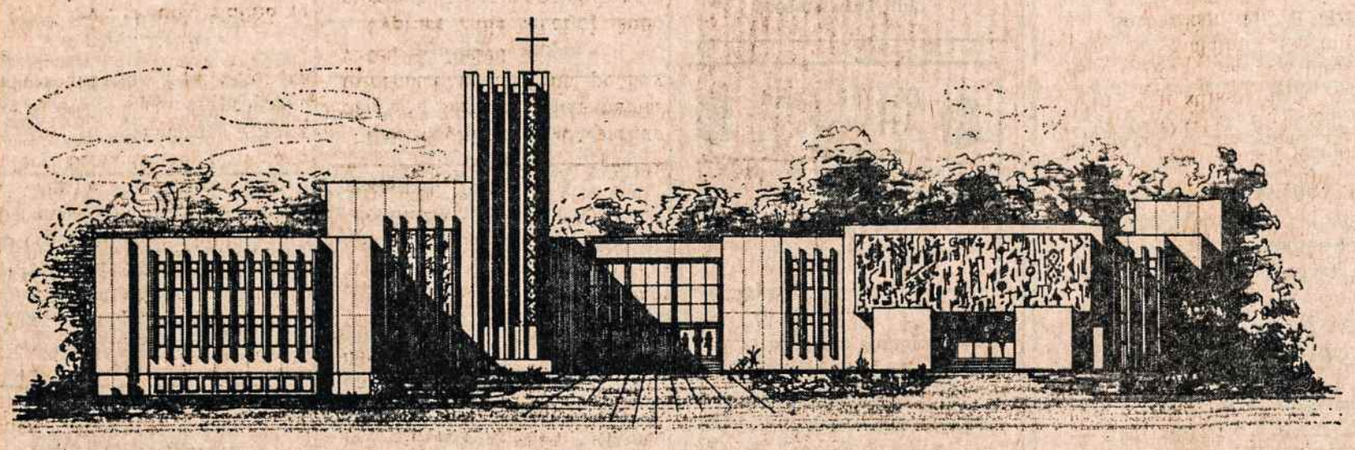

Kultūros Židinio projekto fasadas, archit. Adolfo Tyliaus. Išplanuota salė, Lituanistinės mokyklos patalpos, organizacijoms kambariai, biblioteka, meno galerija, spaustuvės, redakcijų bei administracijų patalpos, koplyčia, vienuolynas, muziejus.

AMŽINYBEI ... TĖVŲ ŽEMEI

ŠVENTINAME LIETUVIŲ KULTŪROS ŽIDINIO, JAUNIMO CENTRO, AUŠROS VARTŲ KOPLYČIOS BEI VIENUOLYNO STATYBAI ŽEMĘ

1969 rugsėjo 21 dieną
sekmadienį, 3:30 po piet

361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. (Highland Parke)

(Automobiliais lengviausiai pasiekiama INTERBOROUGH PKWY pirmas išvažiavimas po Cypress Hills išvažiavimo, nors nepažymėta, bet žemyn ir į kairę VERMONT PL., Highland parką.)

Pašventinimo proga 6 val. vakare

KONCERTAS - VAKARIENĖ

RIDGEWOOD, 58-15 CATALPA AVE. (prie Myrtle Ave.)

Programoje: ALDONA STEMPUŽIENĖ

Koncerto-Vakarienės auka Statybos Fondui 10 dol.

Nuolankiai kviečiame Jus ir Jūsų artimuosius dalyvauti ir paremti savo dvasia ir auka šį didingą mūsų visų Kultūros Židinio statybos reikalą.

Dėkingi Tėvai Pranciškonai

ESAM LAISVI — NETYLĖKIM!

DALYVAUKIM

PROTESTO DEMONSTRACIJOJ

PRIE JUNGTINIŲ TAUTŲ

(Hammarskjold Plaza, 1st Avenue ir 47th Street)

šeštadienį, rugsėjo 20 d.
nuo 2 iki 5 val. popiet

REIKALAUKIM

Jungtinių Tautų, kad Stalino ir Hitlerio sąmokslas su Molotovo-Ribbentropo paktu būtų pasmerktas, kad rusai pasitrauktų iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos, ir kad būtų sugrąžinta toms tautoms nepriklausomybė;

PROTESTUOKIM,

kad iki šiol nei Jungtinės Tautos, nei JAV, nei kitos laisvojo pasaulio valstybės nieko nepadarė dėl laisvės ir nepriklausomybės atstatymo mūsų Tėvynei Lietuvai ir mūsų šiaurės kaimynams — Latvijai bei Estijai.

Demonstracijos metu kalbas pasakys:

JAV Transporto pasekretorius — MR. WALTER L. MAZAN
Laisv. Kinijos atstovas prie JT — MIN. WANG MENG-HSIEN
Kongresmanas — MARIO BIAGGI
VLIKo Pirmininkas — DR. J. K. VALIŪNAS
Latvių vardu — MIN. ALFRED BERZINS
Estų vardu — DR. HEINE AINSO

Visos organizacijos kviečiamos su savo vėliavom ir plakatais. Pasipuoškit tautiniais drabužiais. Nesivėluokit — demonstracija prasidės **2 val.** punktualiai.

Demonstracija įvyksta bet kokiam orui esant

BATUNAS